RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NAM THỨ MƯỜI BỐN. — SỐ THỨ 2649 — NGÀY THỨ BẢY 16 JANVIER 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 4034

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI	Tonkin	Annam	Cochinchine	Pays du Protectorat	Pays de Protectorat	Etranger
Một năm	6$00	6$00	6$00	6$00	6$00	6$00	12$00
Các làng và	»	5.00	5.00	5.00	5.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large
4e page. *Une seule insertion* . . . . 0,30 le cm.
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion . . . . . 0,15 le c/m
Réclame dans la 1re page . . . . 2 la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants

Ở trường Cao-đẳng Hà-nội sẽ lập trường luật-khoa

Ở trường Cao-đẳng Hà-nội, đương dự-bị lập trường luật-khoa, có lẽ đến tháng octobre năm 1926 này thì bắt đầu khai giảng, những người có bằng trung-học Pháp, hay là bằng trung-học bản-xứ, sẽ được vào học, để thi lấy bằng luật-khoa cử-nhân. Thế là bắt đầu năm học sau này, bạn thiếu-niên học sinh ta ai có chí khí rộng xa muốn theo học cho đến nơi đến chốn, không phải lo nỗi dở-dang thất học như xưa. Và lại những người có bằng trung-học bản-xứ, cũng được có cái quyền lợi như người có bằng trung-học Pháp, cũng được có cái hy-vọng được theo học cho đến bậc đại thành, không phải chỉ bó buộc về theo học lấy một nghề ở trong trường Cao-đẳng Đông-pháp như trước nữa, đó thật là một tin rất đáng mừng cho việc học-vấn của bạn thiếu-niên ta bây giờ.

Dân-tộc Việt-Nam vẫn là ham học, mà bạn thiếu-niên ta bây giờ, lại phần nhiều có chí khí cao rộng, có tư-tưởng mới, dù sức theo đuổi được nghiệp học; từ ngày khoa cử cũ đã bỏ phép học mới đã mở-mang, người mình đều một lòng khuyến-khích, trường Cao-đẳng Đông-pháp mở ra, số người vào học một ngày một nhiều; lại hằng năm những người tốt-nghiệp ở các trường ra, cũng đều rèn đúc thành tài, đủ sức giúp việc cho chính-phủ. Về việc giáo-dục ở cõi Đông-pháp này, chính-phủ cũng vẫn tùy thời-thế và theo cái trình-độ của người mình, mà mở cao lên từng bậc; nhưng từ ngày học-thuật của Thái-tây đã truyền-bá sang cõi Đông-pháp, người mình đã biết cái học-thuật ấy là hay là tốt, vì như một cái kho chứa đầy những đồ châu báu, người mình đã được lé cửa nhìn vào, thì tài nào khỏi sinh lòng ham muốn, muốn biết cho hết cái hay cái lạ. Vì thế ở Hà-nội tuy đã có trường Cao-đẳng Đông-pháp, mà những người nhờ được gia-tư phong phú, vẫn không tiếc thì giờ, không nề tổn phí, đi du học bên Pháp, vẫn một ngày một nhiều thêm; còn những nhà gia tư thường thường trở xuống, có con em tư-chất, khi học và niên hạn cũng đủ theo học được đến bậc học cao, chỉ vì tình cảnh bó buộc, không chịu nổi được cái tổn phí cho con em đi học xa, thì đành ngậm ngùi mà bó tay ngồi chịu; hạng người ấy ở xã-hội ta bây giờ, tưởng cũng không phải là ít. Bây giờ chính-phủ đã xét thấu cái tình hình ấy, mà mở rộng đường học-vấn cho người Nam; ngoài những ban học trong trường cao đẳng đương khai giảng bây giờ, nhà Học-chính lại đương xếp đặt, định đến vụ khai giảng tháng octobre năm 1926 này, nếu có đủ học-trò thì sẽ mở thêm trường luật nữa cho những người có bằng tú-tài Pháp hoặc tú tài bản xứ theo học để thi lấy bằng luật khoa cử-nhân. Ta có thể mong rằng không những một trường luật này mà thôi, các trường Đại-học khác, chính-phủ cũng sẽ trù liệu mà mở ra ở cõi Đông-pháp này dần dần, bạn thiếu-niên Việt-Nam ta sau này, miễn là có thông minh, có chí khí muốn gắng công rèn đúc cho thành tài, thì đã tiện nơi học tập, không còn phải cái khó bó cái khôn, chỉ ở xa nghe cái cách giáo-dục của nước văn minh mà thêm vẻ thấy những người được chịu cái cách giáo-dục ấy mà tỏ lòng hâm mộ; mà tự mình thì bị tình cảnh giàng buộc, không được thỏa cái lòng ham học; mong thành tụu to tát như người (thanh ôi! ở xã-hội Việt-Nam bây giờ, vì thực-nghiệp chưa-hưng chưa được rộng, tài-nguyên ngày một bao hút đi, mà học-phí lại nặng-nề hơn trước, cho nên con trẻ vì nghèo cực mà không học được đến nơi, lại là một số rất to).

Dân-tộc Việt-Nam vẫn là một dân-tộc trung hậu biết ơn, đối với người thật có lòng làm tốt cho mình, thì không bao giờ đem lòng bội bạc; nghiệm như xưa kia các ông hiền thủ Trung-hoa đem văn-hóa và lễ-tục của Trung-hoa sang khai hóa cho người Nam, tuy thời thế có biến thiên, cục-diện có thay đổi, mà tên họ các ông ấy (như Si-Nuiếp, Nhâm-Diên và Tích Quang vân vân), thì vẫn ghi nhớ ở trong bụng người Nam, là người làm ơn cho mình, là người hướng đạo cho mình; ngày nay được tiếp cái học-thuật của Thái-tây là tốt là đẹp, là cái học thuật thiết thời, thì lại một lòng khuyến hướng, muốn nương tựa vào chính-phủ bảo-hộ làm người dẫn đường chỉ lối, để tấp thụ lấy cái văn-hóa của Thái-tây. Lời quan Toàn quyền Sarraut: « Người Nam có sức học được đến đâu, thì chính-phủ hết lòng dạy cho đến đấy », vẫn đã in sâu vào trong trí, mà đêm ngày một lòng ngóng trông. Người biết thời thế hãy giờ, ai chẳng hiểu rằng tiền-đồ nước Việt-Nam cốt trông vào bạn thiếu niên, mà muốn rèn đúc bạn thiếu-niên, thì cốt nhờ sự học-vấn; chính phủ làm trọn vẹn cái trách-nhiệm khai-hóa mà gánh công dạy dỗ cho người Nam, thì tưởng phàm là người Nam, ai lại chẳng mừng cho sỏ phận dân-tộc Việt-Nam mà một lòng trông cậy ở Chính-phủ.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 15 Janvier 1926

Các báo với việc tài-chính nước Pháp

Các báo nhất là các báo của hữu-đảng có ý ngại cho bản dự-án tài-chính của tòa nội-các. Các báo nói rằng như việc hội-đồng tài-chính quyết-nghị, thì xem chừng hội-đồng có ý phản-kháng bản dự-án ấy. Tả-đảng liên-hiệp-đoàn muốn xin đem một bản phản-kháng khác để thế vào. Nhưng may ra cũng có thể điều-đình với nhau được.

Việc thất nghiệp ở Đức

Số người thất nghiệp về ngày 10 janvier mới rồi cộng là 1.436.000, so với số người thất nghiệp về nửa tháng trước, thì tăng lên 40 phần trăm.

Đảng xã-hội nghị-viện đương kháng việc lập tòa nội-các liên-hiệp.

Báo *Gazette de Voss* đăng tin ngày thứ năm này thống-chế Hindenburg sẽ cử M. Luther lập tòa nội-các mới.

Việc nước Anh

Cứ theo như số thống-kê, về ba tháng cuối cùng năm 1925, thì số tàu của nước Anh đóng lại giảm thêm nữa. Số tàu của cả thế-giới đóng cộng là 2.069.540 tấn. Trong số ấy về phần nước Anh và Ái-nhĩ-lan : 885.613 tấn, nước Ý : 3.9 578. — nước Đức : 234.145. — nước Pháp : 167.256. — Hà-lan : 163 994. — Hoa-kỳ : 105.0 0.

Số người thất nghiệp ở nước Anh về ngày 4 janvier cộng là 1 251 9 0. So với ngày 21 décembre 1925 tăng lên 149.190, so với ngày 21 décembre 1924, giảm được 55 240.

Tại nghị-viện nước Pháp

Hôm 15 tài-chính quyết nghị những việc sau này : 1. Ủng-chuẩn số chi-thu ; ưng-chuẩn xong số chi-thu, sẽ xét đến các phương sách hoàn trái. 2. Xin lấy trong số chi-thu không kể đến ba nghìn triệu do M. Loucheur trù được, theo như bản luật ngày 4 décembre, mà nay M. Dumer muốn đem tính vào các số thu thường.

Chánh-đoàn xã-hội cấp tiến không ưng nhận việc sau này : 1. Tính các số tiền hoàn trái vào số chi-thu. 2. Hoãn nhà Pháp quốc ngân-hàng một số tiền hai nghìn triệu. 3. Đem ba nghìn triệu đem bán nốt Loucheur tính vào số chi-thu, 4. Cứ để khoản thứ 6 các số tiền giả nợ.

Việc nước Hy-lạp

Báo *Ma in* đăng tin rằng đại-tướng Pangalos cấm không cho các nhà chánh-trị trước đã có chân trong nghị-viện trước lại ra ứng-cử nữa.

Việc nước Hoa-kỳ

Ở New York có tin rằng phòng thương-mại đã cho phép dùng 10 triệu đô-la để lập một quỹ riêng để trù cho các nhà chế tạo ô tô đã cao-su dùng.

Việc nước Nhật-bản

Ngày 21 janvier này, quan thượng-thư bộ tài-chánh sẽ đệ trình nghị-viện một bản dự-án về việc cải-lương tô-thuế, có ý bảo rằng nếu các đảng phản kháng chánh-phủ chiếm được chức chánh ban tài-chánh, thì nên giải tán nghị-viện, sự rằng nếu vậy thì chánh phủ không thi-hành được pi lớn trong cải chương-trình của mình.

Quan thượng-thư bộ thương-mại đã xin quan tổng-thống tăng thuế nhập-cảng các đồ kim-khí, và cho đồ bằng bông, quan thượng-thư bộ tài chánh thì không ưng tăng thuế về các thứ ấy, chỉ ưng tăng thuế về thép, và sắt mà thôi.

Ủy chuyên học sinh Trung-hoa sang đáng phản đối đảng Progressiste bỏ Tokio, để tỏ tình phản kháng cái chánh sách của Nhật-bản đối với Trung hoa. Sau này có nhiều người lưu-học sẽ bỏ về.

Việc ở Trung-hoa

Hội-đồng tình sự tài phán đã khai nghị sáng ngày hôm thứ ba, không có mấy người đến xem. Quan thượng thư bộ tư pháp đọc diễn văn, chúc mừng các đại-biểu. thì M. Hioki đại biểu Nhật-bản đáp lại.

Theo như lời xin của M. Toussaint, đại-biểu của Pháp, thì bác-sĩ Mirquân-Vũ, thượng thư bộ tư-pháp, được cử vào chức danh dự chánh hội-đồng. Theo như lời xin của M. Tarrer, đại-biểu Anh, thì M. Silas Strawa, đại biểu Hoa-kỳ, được cử làm thực thụ chánh hội-đồng.

Việc nước Xiêm-la

Ngày chủ nhật mới rồi, các quan chức ở Bangkok có nhiều vị được thỉnh đến xem xưởng làm cầu sắt trên sông Menam, công việc ấy do các nhà kỹ-sư công ty Daydé nước Pháp, chế-tạo. Hoàng-thân Paradit tiến bộ, mọi việc được như ý. Đến tháng novembre, thì sẽ xong cả. Lần này là lần đầu ở Xiêm-la mới có công việc lớn lao như thế, giao cho một nhà kỹ nghệ ngoại-quốc làm. Đó là một việc danh giá cho kỹ nghệ Pháp.

(Indopacifi)

MỘT GIỐNG THÓC MỚI

Viện thí nghiệm cải tạo nông chủng ở Nam-kỳ đã gây được một thứ giống lúa mới. Viện ấy dùng thứ lúa *Caroline* là một giống lúa Java, thân to rất thưa, tiếp với một thứ lúa Nam-kỳ gọi là Tân-hương, là một thứ lúa hạt dẹp dài và rất tốt gạo, cũng nảy đông-đúng vào một độ với giống lúa *Caroline*. Trong một nghìn cây chắp với nhau như thế, được có 14 cây mọc được tốt tươi. Trong các cây mọc được như ý ấy, được một cây thực là thập phần hoàn toàn. Hạt thóc của cây ấy, cái hình thể và chiều lớn giống như hạt thóc *Caroline* mà lại mất hẳn cái râu của giống lúa *Caroline* nhưng đầu cái bị lại có sẵn đeo như lúa Tân-hương. Nếu hột thóc mới cũng tốt gạo như lúa Tân-hương, thì thực là một giống thóc rất tốt vậy.

HÀI ĐÀM

Cụ B.ền tái sinh

Một bác bị bệnh đau mắt, tốn hêm đã nhiều mà bệnh nào vẫn tật ấy.

Nghe đồn có cụ lang kia thuốc mắt rất thần-diệu. Hỏi thăm vào tận nhà lấy thuốc.

— Thưa cụ, chúng con nghe đồn cụ có thứ thuốc thần-hiệu lắm, nên đến nhờ cụ, xin cụ xuống phúc cho!

— Phải, thuốc của tôi là thuốc tổ truyền, nên ai cũng biết tiếng...

Bác vừa nói vừa ngẫm nghĩa thì thấy cụ cũng mình là đồng bệnh, bèn thưa :

— Thưa cụ, xem ra cụ lại kém mình hơn cháu?

— Phải! Ấy tại đây mới được thế, già người ta thì mà sẩy!

— Thưa cụ, sự thật là « Cụ Bền tái sinh ». Mồm nói chân đã lại ra đến cổng.

Thọ-phong.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Nguyên tôi có người em gái, năm nay 27 tuổi, có lấy tên K ở cùng làng, đã được 14 năm nay, nhưng chưa về ở nhà tên K ngày nào cả, vì vẫn chê chồng. Khi cưới thì hai bên cùng ít tuổi cả, và hai bên bố mẹ cô ép lấy nhau. Bây giờ bố mẹ hai bên đều mất cả đã năm sáu năm nay.

Mà bây giờ người em gái tôi cứ nhất định giá cưỡi tên K., chứ không chịu về ở nhà tên K., mà tên K. thì nhất định không lấy của, và không cho chữ, ý tên K định hắm buộc em gái tôi không cho đi lấy chồng. Vậy xin ngài giải đáp hộ ngay cho mấy điều sau này, thì tôi lấy làm đa tạ tấm lòng đại lượng của ngài.

1. Người em gái tôi giá của mà tên K không chịu lấy của, và không cho chữ thì phải làm thế nào ?

2 Có đủ kiện tên K được không? và kiện thì làm đơn trình ở đâu?

3. Tên K. có phép không lấy của và cũng không cho chữ, mà cứ hắm buộc em gái tôi không cho đi lấy chồng có được không ?

4 Người em gái tôi giá của tên K. không lấy, thì em gái tôi cứ đi lấy chồng có được không ?

LỜI ĐÁP. — Bản-báo hỏi trên ấy, nay giải đáp chung như sau này :

Nếu việc cưới xin xảy trước có vào sổ giá thú thì nay phải xin Hội tòa án đệ nhị-cấp tỉnh người chồng ở, phải có án của tòa án cho mới được.

Nếu khi cưới nhau, ở làng mình đã có sổ giá thú rồi, mà lại không vào sổ thì việc cưới ấy không có giá-trị gì cả, em gái ông có thể tự ý đi lấy chồng được.

Nếu không vào sổ giá thú là vì khi cưới chưa có sổ giá thú, thì việc cưới ấy cũng có giá trị vậy muốn lí dị thì phải xin trị tòa án đệ nhị cấp. Người chồng không có thể hắm buộc được mà cũng không đòi của được.

Ph. h.-L.

Giới thiệu sách mới

TRUYỆN THÚY-KIỀU

của ông Bằng BÙI - KỶ *và ông Đốc* TRẦN-TRỌNG KIM *kiểm hiệu và chú giải. Hiện sách* VĨNH - HƯNG - LONG 49-51 HÀNG ĐƯỜNG *xuất bản, giá bán mỗi quyển 0$ 40.*

Chẳng cần phải nói thì ai ai cũng biết quyển truyện Thúy-Kiều là một quyển sách khuôn vàng thước ngọc của văn-chương quốc âm ta. Đương buổi văn chương quốc-âm bắt đầu gây dựng này, một quyển sách như thế là rất hiếu và rất cần cho người mình thường giảm quốc-văn, luyện-tập quốc văn lắm. Song, xét ra người mình phần nhiều cầm đến quyển truyện Kiều luôn tay, ngâm Kiều đọc Kiều luôn miệng, mà ít hiểu được ý nghĩa, biết được điển-tích ; nếu không hiểu được ý nghĩa, biết được điển tích thì đã cầm đến luôn tay, ngâm đọc luôn miệng cũng chẳng ích gì về cái mục đích thường giảm quốc-văn, luyện tập quốc-văn của mình ; vì thế mà sự hiểu hiệu và chú giải truyện Thúy-Kiều cũng là một sự nên làm mà có ích lắm ; truyện Thúy-Kiều mà có hiểu-hiện phụ giải rõ ràng kỹ-càng mới thật là cần, là ích.

Nay ông bằng Bái-Kỷ và ông đốc Trần-trọng-Kim là hai nhà văn-học có tiếng, lại chịu dạng công khó-cực, hiểu-hiện và chú giải rất rành-rẽ kỹ-càng. Cứ coi một cái tên sách, xưa nay sử theo bản in năm Gia Cảnh gọi là « Kim Vân Kiều » mà không gọi

nghĩ ra người chủ động trong quyển truyện ấy là có Thúy-Kiều thì chỉ nên gọi truyện Thúy-Kiều là đúng. Lại còn hai bài tựa chữ Hán ở trên đầu sách, người làm tựa là người đồng thời với cụ Tiên-điền, phí chịu khó sưu-tầm ở các bản cũ đương thời thì tìm gì kiếm ra được hai bài tựa ấy. Đó đã tấy nhà kiểm-hiệu đã có công khảo-cứu lắm. Còn về phần chú giải thì thật người ta chưa diễn thật là kỹ-càng đích-xác, giúp cho người đọc không còn phải chỗ nào bỡ ngỡ hàm hồ, thật là một quyển thường giảm quốc-văn, luyện tập quốc-văn vậy

B Q.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 23 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		11	00
nhì,	—	10	10
ba,	—	9	25
Thóc hạng nhất,	—	6	31
Bắp ngô	—	5	55

Giá bạc. Kể từ ngày 15 Janvier 1926 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1$ 55.

Tin tàu. — Tàu *Chili* mang thư sang Pháp tới của tàu thư và sẽ khởi-hành khai-giá (boîte valeur déclarée) không kể đến ngày ngày 23 janvier hồi 6 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 21 janvier.

Tàu *Hanoi* đến ngày chủ nhật 17 janvier hồi 13 giờ sẽ chạy đi Hongkong, đường Pakhoi, Hoihao và Fort Bayard.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong ngày hôm ấy, chuyển xe-lửa 6 giờ 20 phút.

Hội-đồng chính-phủ. — Đến thứ bảy 30 janvier ấy, hồi 9 giờ sáng ban thường-trực của Hội-đồng chính-phủ sẽ họp bàn tại phủ Toàn-quyền do quan Toàn quyền chủ tọa.

Tòa thượng-thẩm. — Hôm qua tòa thượng-thẩm đã xử việc sau này :

Thông-gian và dâm-cấp. — Đỗ-văn-Lương là thợ mộc đến nhà Bùi-văn-Kiên được 1 lần quyến đã ngày với chủ, tên là Ng-thị Sáu đem cả đồ nữ-trang và tiền bạc đáng giá cả thảy là 590 đồng, rồi rủ nhau trốn đi một nơi. Sau người chồng đi trình và tìm mãi mới bắt được. Hỏi thì Đỗ-văn-Lương nhất định nói thị Sáu là vợ hắn lại có vẹo chứng là Ng Gao nhà gian cho. Tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt Đỗ-văn-Lương 3 năm tù và bắt phải bồi 5,0 đồng cho bên nguyên đơn. Tòa Thượng-thẩm thấy cho tội thông-gian vì không chứng cớ và phạt Đỗ-văn-Lương 1 năm tù về tội ăn cắp.

Chứng giả mạo. — Nguyễn Giáo phải tòa Nam-án tỉnh Kiến-an phạt 50 quan về việc làm chứng giả mạo tại tòa Sơ-thẩm Lương. Quan tòa Thượng-thẩm thấy vì xét không đủ chứng cớ.

Đòi nợ hay là bắt lại? — Trần-đoàn-Thanh và vợ là Trần thị-Thìn gặp một người đàn bà tên là Lê-thị Niệm cùng nhau tâm lý, rồi đã ra lật hoàn tại vàng và dây lưng. Khi người đàn bà ấy làm đơn thưa về sự bội-ước. Ấy thì bên bị kiện là người ấy có nợ, đòi mãi không chịu trả nên gặp có lột hoàn tại và dây lưng để đòi nợ. Nhưng hỏi bên nguyên đơn thì khai rằng không có nợ hai vợ chồng người ấy bao giờ. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt Trần-đoàn-Thanh 1 năm

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

tù và Trần-thị-Thìn 6 tháng tù và bắt phải liên đới với nhau bồi 30 đồng cho bên nguyên đơn. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho Trần-doãn-Thanh và Trần-thị-Thìn mỗi tên 3 tháng tù án treo và tha cho tiền bồi thường vì hoa tai dây lưng đã trả lại rồi.

Của bụt cũng không tha. — Lại-văn-Kha vào chùa ăn cắp bốn cái lọ độc-bình bằng sứ hiện nó trước đã hai lần can án về tội ăn cắp rồi mà cũng chưa chừa. Tòa Nam án tỉnh Hà-đông phạt 15 tháng tù và 5 năm quản thúc. Tòa Thượng thẩm y tội phạt tù và tha cho tội quản thúc.

Gá bạc. — Phạm-khắc-Ky ở Hải-dương gá bạc tại nhà lấy hồ bị bắt được quả tang. Tòa Nam án tỉnh Hải-dương phạt 2 tháng tù và 10 đồng. Tòa Thượng thẩm giảm tội tù xuống 6 ngày án treo và y tiền phạt 10 đồng.

Lại một người nữa quyến dũ vợ người. — Nguyễn-văn-Ưa tức cai Mai bị thưa quyến dũ thị Co là gái có chồng phải tòa Nam án tỉnh Lao-kay phạt 3 tháng tù và bắt phải bồi 30 đồng cho bên nguyên đơn thì nay được tòa Thượng thẩm tha vì xét không đủ chứng cớ.

Ăn cướp. — Tòa Nam án tỉnh Vĩnh-yên phạt Trần-văn-Tung, Trần-văn-Đạt mỗi tên 5 năm tội đồ và Trần-văn-Tâm 6 tháng tù về tội ăn cướp và bắt phải liên đới với nhau bồi 1 000 đồng cho khổ chủ là Lê-văn-Tác và 119 đồng cho làng Đông đạo. Tòa Thượng thẩm y án.

Hối lộ. — Trần-Ban là kỳ dịch bị người làng tên là Phạm-Kiên kiện về việc hối lộ phải tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt 25 quan thì nay tòa Thượng thẩm tha.

MỚI XUẤT BẢN

QUYỂN THỨ NHẤT

LES MISÉRABLES

de Victor Hugo

Nguyễn-văn-Vĩnh dịch quốc-văn

Bên chữ Pháp, bên quốc-văn

240 trang, giá : 0 $ 50

Cước gửi recommandé mỗi quyển : 0 $ 20

Cuộc xe-đạp từ Hanoi vào Saigon. — Quãng đường thứ bảy là từ Qui-nhơn đến Nha-trang chừng 180 kilomètres.

Vì được tin đường xấu lắm và lại có nhiều đèo phải trèo cho nên hai nhà lực-sĩ Demarneffe và Marc ở Qui-nhơn đi rất sớm. Lúc ở Qui-nhơn khởi hành thì đường tốt thật, song mới được vài kilomètres thì gặp ngay con đường dốc lắm, đạp hết sức mới lên được nửa đường, rồi phải xuống dắt xe đi chân. Lên hết đường dốc rồi hai người lại lên xe xuống dốc, lúc xuống mới lại nguy-hiểm làm sao, là vì dốc dữ quá và nhiều chỗ quặt ngang rất khó đi. Demarneffe bị ngã một cái nhưng không đau lắm, còn Marc thì vô sự. Demarneffe lại lên xe, lần này cẩn thận lắm, tay giữ *freins* hãm rõ chắc, đến được chân núi và theo kịp được Marc. Nhưng hãy còn nhiều núi dốc nữa mới đến Nha trang. Được một lúc thì trời đổ mưa xuống khiến cho đường đi đã nhiều chỗ quặt lại thêm trơn nữa. Xuống một cái dốc Demarneffe lại bị ngã lần nữa, nhưng không việc gì và trước khi tới Nha trang lại ngã lần nữa là ba. Hai nhà lực-sĩ vừa buổi chiều hôm thì tới Nha-trang, nhân-dân Tây Nam đều hoan hô cả. Demarneffe sau khi đã nghỉ và đã bếp rồi thì nói với đại-biểu hội U. V. F. rằng có thể lại đi được.

Tuy đường đi rắc rối thế mà tính ra hai người đạp mỗi giờ cũng được 20 kilomètres.

Quãng thứ tám là Nha-trang đến Phan rang ước 120 kilomètres. Hai người dậy từ 3 giờ đêm, đường tốt cho nên cũng đạp dễn tuy rằng còn nhiều đèo nhỏ mà vẫn gắng sức đạp tới Phan-rang bằng được. Quãng này tính ra mỗi giờ đi được chừng 24 kilomètres.

Hai người bếp xong dầu đấy, đi ngủ rõ sớm để đến hôm sau đi Phan-thiết là đường có nhiều đèo lắm có cái đến 1 800 thước. Chiếc xe auto Dodge do M. Tư-đường vặn máy vẫn đi theo được vô sự.

* *

Hội xe đạp Hanoi bá cáo rằng cuộc xe đạp trước định mở tại trường đua Hanoi vào chủ nhật 17 janvier thì nay hoãn đến chủ nhật 25 janvier vì có mấy tay giỏi bữa đó lại bận đi đá bóng ở Haiphong.

Vậy thì cuộc tranh đấu của Mégy là tay được giải vô địch năm 1925 với Ettori là tay được giải vô địch năm 1924 và cuộc đạp sau xe mô tô Progin là tay được giải vô địch năm 1923 với Bồng là người chưa ai địch nổi được, mấy cuộc ấy đến chủ-nhật 25 janvier mới mở.

Các bưu kiện gửi sang Xiêm-la. — Xưa nay những hóa vật ở Đông-dương gửi sang Xiêm-la hay bên ấy về đây mà qua sở Bưu-điện đều không được cả, vì hai xứ không có lệ gửi bưu-kiện (colis postaux) cho nhau.

Nay quan Toàn-quyền vừa mới ký tờ nghị-định sau này:

Kể từ ngày 1er février 1926 trở đi, nước Xiêm-la và xứ Đông-dương được gửi cho nhau theo cách lĩnh hóa giao ngân (contre remboursement) những đồ bưu kiện (colis postaux) nặng đến 10 kilos là cùng và theo như các thể lệ đã định trong tờ hiệp ước (convention) ký tại Stockolm ngày 28 août 1924.

Số tiền các bưu kiện gửi theo cách lĩnh hóa giao ngân nhiều nhất định là 1000 quan tiền tây.

Muốn biết lịch sử ông Phan-bội Châu và cái án lừng lẫy của ông tại Hội-đồng đề-hình mới rồi thì nên xem quyển sách của báo *Trung Bắc tân văn* đã xuất bản, có biên chép đủ lời tranh biện và các lời biện thuyết của hai luật sư cãi cho ông Phan. Những lời tranh-biện và những lời biện thuyết ấy duy chỉ có báo *Trung Bắc-tân-văn* là biên được hết.

Giá bán một quyển 12 xu. Mua buôn mua lẻ hỏi tại nhà in báo *Trung-Bắc tân văn.*

Tại hiệu BÀO CHẾ MONTÈS có bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm pháo.

L'ALUN de CHROME dùng để thuộc da.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để đúc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hàng bánh và kẹo.

3001

TRUNG BẮC HỌC HIỆU

校學北中

22, phố Nhà-thờ (rue G. Lamblot) Điện-thoại số 150

HIỆU-TRƯỞNG: **PHẠM HUY-LỤC**

Là trường tư-thục của báo Trung-Bắc-Tân-Văn mở ra có đủ năm lớp Sơ-học kiêm-bị, dạy theo như chương-trình nhà nước, nhưng chú trọng nhất về Pháp-văn và Quốc-văn.

Học-phí lấy nhiều hơn các trường khác là vì nhà học lịch-sự và sạch-sẽ không kém gì các trường nhà nước và mỗi thầy học chỉ dạy độ 25 học-trò trở lại. Hễ quá số ấy thì lại mở thêm lớp khác. Các thầy học kén toàn những người sành nghề cả.

Buổi tối có lớp học riêng chuyên dạy những học-trò đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt và thi vào các trường Cao-đẳng tiểu-học.

Giấy xin học gửi đến Trung-Bắc Học-hiệu 22 phố Nhà-thờ, Hà-nội.

Quyển Mémento Indochinois. — Nhà in Qui nhơn (Trung-kỳ) vừa mới xuất bản quyển *Mémento Indochinois* góp nhặt hết những điều nên biết ở trong xứ Đông-dương này là những điều man mác trong các tạp-chí các tân-văn hay là các sách vở đã xuất hiện từ trước đến nay. Sách soạn bằng Pháp văn, rất là có ích cho các nhà điền-chủ, các nhà thương-mại, quan-lại, các nhà truyền giáo vân vân. Giá bán mỗi quyển một đồng. Hỏi mua tại Imprimerie Qui-nhơn và các hàng sách.

Một tờ nghị định mới về thể lệ nghỉ của các viên chức bản xứ. — Điều thứ 22, nghị định ngày 14 mai 1922 định các thể lệ nghỉ giả hạn và nghỉ phép của các viên chức bản xứ thì nay bổ chính lại như sau này:

Phàm các thời hạn nghỉ tính kể từ ngày người được nghỉ thôi làm việc cho đến ngày lại nhận việc như cũ.

Song nếu là nghỉ giả hạn (congé administratif) hay là nghỉ dưỡng bệnh (congé de convalescence) tại quán mình, thì cái thời-hạn ấy, kể từ ngày ở tàu bể lên bến vào xứ mình cho đến ngày xuống tàu mà về nhận việc cũ của mình; nếu đi đường bộ hay là đi tàu chạy ở các sông thì cái thời giờ đi từ chỗ mình làm việc cho đến địa-giới xứ mình ở, cả lượt đi đến lượt về không kể vào cái thời hạn được nghỉ. Theo các trường-hợp sau này thì trong giấy đi đường hay là giấy nghỉ phép cấp cho người nghỉ phải biên cái thời hạn hành trình đi từ chỗ mình làm việc đến địa-giới xứ mình nghỉ và từ địa giới ấy đến chỗ làm việc là bao nhiêu lâu.

VÌ VỀ TÂY MÀ BÁN

Một cái auto hiệu Panhard Levassor Carrosserie Fonoré mười hai mã lực.

Còn mới và tốt.

Hỏi ông Henri Duron ở nhà giấy Vân-Nam Hanoi.

5.517

CINÉMA PALACE HANOI

Một tuần lễ chiếu bóng rất hay!!!

Từ thứ tư 13 đến thứ ba 19 Janvier 1926

TESS AU PAYS DES HAINES

Đại phim ảnh 10 đoạn

Rất vui!!! Rất lý-thú!!!

Sự tích chuyện rất dễ hiểu

Cô Mary Pickford đóng trò rất khéo

Phim ảnh này của hội « Les Artistes associés » là một hội hợp-quần rất to, vậy hễ một phim ảnh nào của hội này làm ra là được công chúng hoan-nghênh nhiều lắm

Mau mau đến xem kẻo hối

3008

Một tin mừng cho những nhà gửi tiền tại Trung-hoa Thực-nghiệp ngân-hàng. — Các nhà có tiền gửi tại Trung-hoa Thực-nghiệp ngân-hàng mấy năm trước mà tiền chưa lấy ra được, bấy nay vẫn lo ngay ngáy, thì nay có tin rằng những món nợ của mình sắp được lấy về, vì chuyến tàu ở Pháp sang vừa rồi, có [illegible] sáu mươi sáu hòm đựng những [illegible] phiếu *gold dollars* cùng là các hồ sơ của các nhà có tiền gửi trước. Nếu tin ấy đích thực thì cũng là một tin đáng mừng cho các nhà có tiền gửi ngân hàng ấy ru? Nghe các hồ sơ đến hơn ba nghìn tệp. Như vậy cũng còn lâu mới soạn xong được.

Tại nha học chính. — M. Trần-quang Hiệu thư ký thượng hạng hạng ba ngạch phủ Toàn-quyền tòng sự tại nha Học chính Đông-dương thì nay đổi tùy thuộc quan Chánh cai trị địa hạt Quảng-châu-loan bổ dụng.

M. Trần-đức-Vạn thư ký hạng tư ngạch tòa sứ Trung-kỳ tòng sự tại tòa sứ Quảng-châu-loan thì nay tùy thuộc quan Học chính tổng trưởng bổ dụng.

Các cô nữ khán hộ có theo học tại trường cô đỡ. — Điều thứ 9 trong nghị định ngày 28 juillet 1926 nay bổ khuyết lại như sau này:

Phàm các nữ khán hộ (infirmières) là cựu học sinh cô đỡ tại trường thuốc thì từ nay chỉ bổ chuyên làm việc tại các nhà hộ sản ở trong các bệnh viện mà thôi. Những khi các cô đỡ có bằng tốt nghiệp thì các nữ khán hộ cũng được đỡ đẻ do các thầy thuốc Tây hoặc thầy thuốc thi sai ở các bệnh viện ấy trông nom và chịu trách-nhiệm. Còn ở ngoài các nhà hộ-sản nói trên ấy thì không khi nào các nữ khán hộ ấy được phép đỡ đẻ.

Hễ khi nào phải đi chứng nghiệm về việc đẻ và việc chủng đậu cho các trẻ con mới đẻ thì được lĩnh phụ cấp mỗi tháng 6 đồng theo như lệ đã nói ở trong nghị-định ngày 19 avril 1925.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 52.

GIÂY NÓI SỐ 286

3018

Hỉ tín. — Bản quán được tin mừng rằng đến ngày 16 janvier này ông giáo Phạm-văn-Mễ ở hàng Bạc sẽ làm lễ vu-qui cho lệnh-ái. Bản quán có lời mừng hai họ và cô dâu chú rể.

Bội tín. — Vũ-văn-Côm, 16 tuổi ở với chủ là Mme Lê-thị-Diên, phố hàng Giấy, số 82, bị kiện là bội tín của chủ mất 4 $ 16;

— Phạm-văn-Kim 22 tuổi, cu-li ở Bì-dương (Hà-đông) bị kiện là bội tín của M. Phan tân-Tiên ở làng Ngọc-phụ mất 70 đồng;

— Phan-tân-Tiên, 21 tuổi, cai thầu-khoán, ở làng Ngọc-phụ (Hà-đông) bội tín của M. Ng-văn-Khoát là thầu-khoán ở Sinh-từ mất 135 đồng, nay đều phải bắt để xét hỏi.

Tạ-ngọc-Quỳnh, 36 tuổi, thầu khoán, nhà số 76 phố Sinh-từ, can việc bội tín của một người Tây một món tiền là 430 đồng, nên bị bắt giam xét.

Đánh nhau dữ dội. — Ng văn-Tác, 28 tuổi, nấu bếp nhà ở hàng Than số 40, đánh Hà-văn-Hàng nấu bếp ở phố hàng Điếu, số 10, bị thương thì nay phải bắt giải vào tòa án.

Hội Quảng-thiện họp đại-hội-đồng năm 1926. — Đến chủ nhật, 17 Janvier 1926, hội « Quảng-thiện » họp đại-hội-đồng thường niên tại công quán hội Trí-tri phố hàng Quạt.

Đúng 1 giờ 30 chiều ngày ấy khai-nghị để xét công việc hội trong năm 1925 và bầu các viên trị-sự để coi việc năm 1926.

Giấy đạt đã gửi lại liệt-quí hội-viên từng ông, song e rằng nhỡ ra hụt lạc nên đăng vào báo chương này để nhắc lại bản hội hội-viên đều biết.

Ban Trị sự hội « Quảng-thiện » lại cáo

Mới mười tuổi đã biết ăn cắp — Nguyễn-văn-San, 10 tuổi, ở số 5 ngõ Nhà-thờ, ăn cắp một cái áo lương của Phạm-thị Vân, cũng ở ngõ ấy, số nhà 4, nên đã bị bắt giam xét.

Truy tặng. — M. Dương văn-Cơ, tri-châu hưu-trí, hàm tùng lục phẩm (6 2), tạ thế ngày 23 décembre 1925, nay được truy tặng hàn-lâm-viện trước-tác (6 1).

MẶC TRẺ CON

Quần, áo, mũ, giầy bằng (laine) dùng mùa này, đủ các tuổi cho trẻ con kiểu mới, lịch-sự, nhà DEMANGE, Hanoi mới nhận được. Nếu các qui-khách muốn cho các cô, các cậu bé mặc tây, xin chiếu-cố cho. Lại có cả dạ (coupons) bán rẻ, và nhiều thứ hàng khác nữa, vì cuối năm vừa tồn hàng xong.

3033

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh động các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng « Cinéma Tonkinois » 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.

3009

Ngạch học-chính — M. Lê-văn-Hoàn, giáo học hạng tư, tại trường Trà lĩnh (Cao bằng), được từ chức.

M. Đặng-minh-Tảo có bằng Cao-đẳng tiểu-học Pháp Việt, cựu học-sinh trường Bảo-hộ, được bổ giáo học tập sự.

M. Vũ-đăng Siêu, giáo học thi sai tập sự tại trường Văn-xá, huyện Thanh-miện (Hải dương), bị bãi chức, vì trễ nải chức-vụ.

M. Ng-đình Tiến, có bằng Sơ học Pháp-Việt, được bổ giáo học tập sự.

M. Nguyễn Phúc, có bằng Sơ-học Pháp Việt, được bổ giáo học thi sai tập sự.

M. Dương-Bưu, có bằng Sơ học Pháp Việt, được bổ giáo học thi sai tập sự.

Cái trộm khá to. — Tối hôm 11 tây vào hồi 12, có một bọn vào một nhà ở phố Ngõ gạch, lấy hết quần áo, và các đồ nữ trang của một bà cụ kia, giá đáng năm nghìn đồng bạc, bà cụ này góa chồng đã hơn 10 năm nay, chỉ buôn vôi, bán gạch, và cho vay lãi.

Ở nhà ấy lại có một ông làm ở sở Địa đồ, cũng vừa mới đến ở với bà cụ được 4 5 hôm, bao nhiêu quần áo đồng hồ, nhẫn vàng, giầy dép, khăn mũ, đều bị mất hết cả, giá tất cả sáu trăm đồng. Sáng hôm sau người nhà dậy đun nước, thấy trong nhà quang đãng, không thấy quần áo treo, tưởng rằng cất bỏ vào hòm, ngờ đâu tìm đến hòm cũng chẳng thấy cái nào sốt cả, bèn đi xem rằm ê, lúc đó cả nhà mới vàng thức dậy. Chủ nhà vội vàng đi trình.

Bọn này vào một cách rất khôn, Chúng vào từ 6, 7 giờ chiều, chúng làm một cái hang bằng gạch ở nhà dưới, vì nhà dưới không có người ở, chỉ để vôi và để gạch. Chúng chui vào cái hang gạch ấy đợi lúc nhà trên yên lặng bèn treo gác vào nhà lấy của.

Khi chúng lấy được đồ đạc rồi, cứ tự do chuyển đồ ra cửa trước gọi xe đồ tẩu thoát. Lúc chúng ra có người bên cạnh biết, lại tưởng rằng bà cụ khuân đồ đạc đi Haiphong, cho nên thuê sáu cái xe cao-su để chở đồ.

Mong rằng ở các phố hẻo lánh mỗ tối này, sẽ có vài ngọn đèn này, và mong các thầy cảnh sát tuần phòng cẩn thận cho, thì phố chúng tôi được đội ơn lắm lắm.

Người cùng phố lại cáo.

HIỆU BÀO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

3002

Quan Đốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sài thương, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 23, Hanoi, ông nói 314.

Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người dễ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi.

3021

Số 13

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lưu-tri-viễn trông thấy *Tấn-chúa* đang đi *Tào-ân* đuổi gấp, liền quát to lên rằng:

— Nhà-ngươi chớ hại chúa ta!

Lưu tri-viễn xông đến tận nơi, hộ-vệ *Tấn-chúa* chạy về bản-trại. *Tào ân* cùng bọn *Vương-hồ* và *Lưu-đại* hợp quân đuổi đánh, quân *Tấn* thua to, chết hại không biết bao nhiêu mà kể. Khi *Tấn chúa* cùng *Lưu-tri viễn* ở trong vòng vây chạy ra, nghe tiếng quân reo ở mặt sau rầm-rĩ, *Tào-ân* đuổi theo rất gấp, khác nào như gió cuốn lá khô.

Lưu-tri viễn vội vàng nói với *Tấn-chúa* rằng:

— Bệ-hạ nên cởi áo hoàng-bào ra, khiến giặc không biết là ai và chạy cho tiện. Kẻ hạ-thần xin đốc-lực ngăn cản quân sau đuổi theo.

Tấn-chúa nghe lời, liền cởi áo thay ngựa rồi chạy lên trước. Đang trong cơn nguy-cấp, bỗng gặp một trận gió bấc nổi rậy, cát bay đá chạy, không thể nào mà mở mắt được.

Tang-duy-hàn ở phía tây bắc, thúc trống gọi quân kéo ra, cứu-hộ *Tấn-chúa* để chạy. *Lưu tri-viễn* nhân có trận gió, mới đánh đuổi được quân *Đường*. Hai bên cùng thu quân về trại.

Trận ấy *Tấn chúa* đại-bại, nếu trời không có lòng tựa thì bị *Tào ân* bắt rồi còn gì! Bấy giờ *Tấn-chúa* thu quân lại năm mươi dặm hạ trại, kiểm-điểm những tướng sĩ bị hại, có thấy hơn hai vạn người.

Bọn *Lưu-tri viễn* vào chúc mừng *Tấn-chúa* rằng:

— Trận này không gặp cơn gió bấc thì khó lòng mà thoát nạn được.

Tấn-chúa thở dài than rằng:

— Bấy lâu ta dụng binh, chưa gặp tay nào có mưu cao cường bằng như *Tào ân* này. Nếu không nhờ có các tướng hiệp lực đồng tâm thì tránh sao cho khỏi cái nhục thua trận.

Lưu-tri viễn nói:

— Cái kế ngày nay, không gì bằng sai người phi báo vua *Khiết đan* để xin quân cứu-viện.

Tấn-chúa vừa toan sai người đem thư đi thì *Triệu-oánh* tâu rằng:

— Bệ-hạ bất tất phải xin quân *Khiết-đan* đến cứu-viện, chỉ thêm phiền-phí mà không tiện cho việc dụng binh. Đêm qua kẻ hạ-thần ngẩng xem thiên-tượng thì bệ-hạ chính đang gặp phải cái ách ấy, nhưng từ nay về sau không còn lo ngại chi nữa. Trong dinh quân *Đường* có hắc-khí mờ mờ, chẳng bao lâu bộ hạ tất phá vỡ được mà thôi. Ngày nay xin chia quân làm bốn đại-dinh, canh-thủ nghiêm mật, không ra đánh vội, chắc rằng sau khi nửa tháng, quân *Đường* tất sinh lòng trễ-nải, bấy giờ ta sẽ đem quân ra đánh thì chỉ một trận có thể thu được toàn-công, hà-tất phải mượn quân *Khiết-đan* cho thêm phiền phí ra!

Tấn chúa nghe nói, mừng-rỡ mà rằng:

— Nhà ngươi nói phải, tất thế nào ta cũng phá được quân *Đường*.

Nói xong, tức thì truyền lệnh cho bọn *Lưu tri viễn*, *Tang-duy-hàn* và *Cảnh-diên-quảng* chia quân ra đóng bốn mặt, đóng cánh cố-thủ, chứ không ra đánh. Các tướng vâng lệnh lui ra.

Lại nói chuyện *Tào-ân* đã được toàn-thắng, họp các tướng ở trong dinh và cho người đi dò hỏi xem *Tấn chúa* đóng quân tại chỗ nào.

Bỗng có thám tử về báo rằng:

— Hiện nay quân *Tấn* lui đóng ở *Tam-quan khẩu*, mà bộ-hạ tướng sĩ, ai nấy đều hoảng sợ khiếp sợ, không một người nào còn dám ra đánh.

Vương-hồ đứng dậy nói với *Tào ân* rằng:

— Nay ta nhân lúc quân *Tấn* thua trận, mà cho một toán khinh kỵ đến đánh lén, khiến quân *Tấn* luống-cuống không kịp bày mưu, tất phải bỏ trốn vậy.

Tào ân nói:

— Ta chớ coi thường, phải từ từ nghĩ mưu mới được. Các ngươi nên sửa soạn khí-giới sẵn, để đợi ngày giao chiến.

Bọn *Vương-hồ* lui ra. *Tào ân* sai người đem tin thắng trận báo với *Đường chúa*. *Đường-chúa* nghe báo, mừng rỡ kể sao cho xiết, liền sai sứ đến dinh *Tào Tấn* để khao-thưởng quân sĩ.

Sứ giả nói với *Tào-ân* rằng:

— Chúa công thấy quốc-gia lập được đại-công, vậy có sai chúng tôi đem các đồ lễ vật đến đây để khao thưởng quân-sĩ.

Tào ân sai đãi lạy tạ, rồi bảo sứ-giả rằng:

— Nhà ngươi về tâu với chúa-công, nên phải đào hào đắp lũy và canh thủ nghiêm mật, để phòng khi có quân *Tấn* đến đánh lén đó.

Sứ-giả vâng lời về tâu với *Đường-chúa*. Bấy giờ *Tấn-chúa* cùng *Tào-ân* suốt trong mười mấy ngày không hề giao binh. *Tấn-chúa* thường sai người đi dò la tin tức thì thám-tử về báo rằng:

— Quân *Đường* canh-thủ rất nghiêm mật. Và thành *Lạc dương* kiên cố lạ thường, xin bệ-hạ phải nghĩ tìm mưu kế, mới có thể phá vỡ được.

Tấn-chúa than rằng:

— Không ngờ trong triều lại còn có người trí dũng kiêm toàn như thế, khiến ta không biết dùng mưu-kế chi mà đánh cho nổi.

Lưu tri viễn nói:

— Sao bệ-hạ lại khen người kẻ khác để làm giảm cái chí khí của quân ta. Trong mấy ngày nay, kẻ hạ-thần dò biết quân *Đường* tham sự vui chơi, không nghĩ chi đến việc chiến-trận, chỉ có bộ hạ *Tào ân* biết đồng tâm hiệp-lực, còn kẻ khác đều không đáng sợ. Kẻ hạ thần dùng một kế có thể khiến cho quân *Đường* phải luống cuống không kịp trở bàn tay vậy.

Tấn-chúa hỏi rằng:

— Nhà ngươi nghĩ được kế gì cứ nói cho ta được biết.

Lưu-tri viễn bảo tả hữu lui ra, rồi đến gần trước mặt *Tấn-chúa*, ghé tai nói nhỏ mấy câu. *Tấn chúa* mừng-rỡ mà bảo rằng:

— Kế ấy thật là thần-diệu, không mấy người nghĩ kịp!

Tấn-chúa tức thì truyền lệnh cho các quân-sĩ giả-cách nói là bất bình, phải sửa-soạn rút về. Quân-sĩ được lệnh, ai nấy đều tuân-thập đồ hành-lý, rồi vác gươm bỏ giáo kéo đi.

Vương hồ nghe được tin ấy, liền nói với *Tào-ân* rằng:

— Ngày nay quân *Tấn* hết lương rồi, ta nên thừa thế đuổi theo, tất có thể phá vỡ được.

Tào ân nói:

— *Thạch-kính đường* (tức là *Tấn-chúa*) vốn người gian quyệt, có lẽ bắn dùng mưu ấy để dụ ta đó thôi, ta nên cố thủ là hơn.

Vương hồ nói:

— Sao chủ-tướng lại nhát quá như thế! Quân *Tấn* đi đã lâu ngày, tất phải hết lương, đó là thực tình, không phải lừa dối. Nếu chủ tướng không ra đánh thì tôi xin đem quân bản-bộ đuổi theo.

Tào ân hết lời can ngăn, nhưng *Vương-hồ* nhất định không nghe. Sáng ngày hôm sau, *Vương hồ* đem một vạn quân-mã, dựng cờ nổi trống, thẳng đường kéo ra để đuổi đánh quân *Tấn*. *Tào ân* sai người đi dò la tin tức *Tấn-chúa* thì có thám tử về báo rằng:

— Trong dinh-trại quân *Tấn* đều thấy bỏ không cả, mà hỏi người ở chỗ ấy thì chúng đều nói rằng đêm qua quân *Tấn* đã bỏ trốn đến mười dặm đường rồi.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Vers la fin, comme nous étions aux figues, on a cogné à la porte. C'était la mère Gerbaud avec son petit dans ses bras. Mon frère a baisé l'enfant au front, et m'a emprunté quinze sous que j'avais sur moi pour les donner à la mère Gerbaud. L'homme, pendant ce temps là, ne faisait pas grande attention. Il ne parlait plus et paraissait très fatigué. La pauvre vieille Gerbaud partie, mon frère a dit les grâces, puis il s'est tourné vers cet homme, et il lui a dit : Vous devez avoir bien besoin de votre lit. Madame Magloire a enlevé le couvert bien vite. J'ai compris qu'il fallait nous retirer pour laisser dormir ce voyageur, et nous sommes montées toutes les deux. J'ai cependant envoyé Madame Magloire un instant après porter sur le lit de cet homme une peau de chevreuil de la Forêt-Noire qui est dans ma chambre. Les nuits sont glaciales, et cela tient chaud. C'est dommage que cette peau soit vieille ; tout le poil s'en va. Mon frère l'a achetée du temps qu'il était en Allemagne, à Tottlingen, près des sources du Danube, ainsi que le petit couteau à manche d'ivoire dont je me sers à table.

Madame Magloire est remontée presque tout de suite, nous nous sommes mises à prier Dieu dans le salon où l'on étend le linge, et puis nous sommes rentrées chacune dans notre chambre sans nous rien dire.

V

Tranquillité

Après avoir donné le bonsoir à sa sœur, monseigneur Bienvenu prit sur la table un des deux flambeaux d'argent, remit l'autre à son hôte, et lui dit :

— Monsieur, je vais vous conduire à votre chambre.

L'homme le suivit.

Comme on a pu le remarquer dans ce qui a été dit plus haut, le logis était distribué de telle sorte que, pour passer dans l'oratoire où était l'alcôve ou pour en sortir, il fallait traverser la chambre à coucher de l'évêque.

Au moment où ils traversaient cette chambre, madame Magloire serrait l'argenterie dans le placard qui était au chevet du lit. C'était le dernier soin qu'elle prenait chaque soir avant de s'aller coucher.

L'évêque installa son hôte dans l'alcôve. Un lit blanc et frais y était dressé. L'homme posa le flambeau sur une petite table.

— Allons, dit l'évêque, faites une bonne nuit. Demain matin, avant de partir, vous boirez une tasse de lait de nos vaches, tout chaud.

— Merci, monsieur l'Abbé, dit l'homme.

A peine eut-il prononcé ces paroles pleines de paix que, tout à coup et sans transition, il eut un mouvement étrange et qui eût glacé d'épouvante les deux saintes filles si elles en eussent été témoins. Aujourd'hui même il nous est difficile de nous rendre compte de ce qui le poussait en ce moment. Voulait-il donner un avertissement ou jeter une menace ? Obéissait-il simplement à une sorte d'impulsion instinctive et obscure pour lui-même ? Il se tourna brusquement vers le vieillard, croisa les bras, et fixant sur son hôte un regard sauvage, il s'écria d'une voix rauque :

— Ah ça ! décidément ! vous me logez chez vous près de vous comme cela !

Il s'interrompit et ajouta avec un rire où il y avait quelque chose de monstrueux :

— Avez vous bien fait toutes vos réflexions ? Qui est-ce qui vous dit que je n'ai pas assassiné ?

L'évêque leva les yeux vers le plafond et répondit :

— Cela regarde le bon Dieu.

Puis, gravement et remuant les lèvres comme quelqu'un qui prie ou qui se parle à lui-même, il dressa les deux doigts de sa main droite et bénit l'homme qui ne se courba pas, et, sans tourner la tête et sans regarder derrière lui, il rentra dans sa chambre.

Quand l'alcôve était habitée, un grand rideau de serge tiré de part en part dans l'oratoire cachait l'autel. L'évêque s'agenouilla en passant devant ce rideau et fit une courte prière.

Un moment après, il était dans son jardin, marchant, rêvant, contemplant, l'âme et la pensée tout entières à ces grandes choses mystérieuses que Dieu montre la nuit aux yeux qui restent ouverts.

Quant à l'homme, il était vraiment si fatigué qu'il n'avait même pas profité de ces bons draps blancs. Il avait soufflé sa bougie avec sa narine à la manière des forçats et s'était laissé tomber tout habillé sur le lit, où il s'était tout de suite profondément endormi.

Minuit sonnait, comme l'évêque rentrait de son jardin dans son appartement.

Quelques minutes après, tout dormait dans la petite maison.

VI

Jean Valjean

Vers le milieu de la nuit, Jean Valjean se réveilla.

Jean Valjean était d'une pauvre famille de paysans de la Brie. Dans son enfance, il n'avait pas appris à lire. Quand il eut l'âge d'homme, il était émondeur à Faverolles. Sa mère s'appelait Jeanne Mathieu ; son père s'appelait Jean Valjean ou Vlajean, sobriquet probablement, et contraction de Voilà Jean.

(A suivre)

Những kẻ khốn nạn

Xã-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo

NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

« Lúc gần xong bữa, ăn đến vả rồi, thì bỗng nghe có « người gõ cửa. Thì ra mụ *Gerbaud* bế con vào. Anh « tôi hôn thằng bé vào trán rồi vay tôi mười lăm xu « mà cho mẹ con nó. Trong khi ấy thì người khách tự « hồ không để ý đến chi cả ; anh ta ngồi lặng yên, hình « như mệt-nhọc lắm. Khi mụ *Gerbaud* bế con đi ra khỏi « rồi, anh tôi cầu kinh biết ơn, rồi quay lại bảo khách : « Ông hẳn là cần đến giường rồi. » Mụ *Magloire* vội « vàng dọn bàn đi. Tôi hiểu là bọn đàn-bà chúng tôi « phải chỗi đi để cho khách ngủ, cho nên hai chị em « lên gác ngay. Được một lát tôi sực nhớ, sai mụ « *Magloire* đem xuống giường khách một tấm mền bằng « da chiên rừng Hắc-lâm bên nước Đức, mền ấy ở « trong phòng tôi. Đêm thường lạnh lẽo, mà da chiên « đó đắp ấm. Chỉ hiềm một nỗi lâu ngày đã cũ, lông « rụng đi nhiều. Vốn anh tôi sắm bộ lông chiên ấy từ « ngày sang bên nước Đức, đến chỗ *Tottlingen*, gần chỗ « phát nguyên sông Đa-não, cùng với con dao cán ngà « mà tôi vẫn thường dùng để ăn.

« Mụ *Magloire* đem mền xuống cho khách rồi lại lên « ngay. Hai chị em đang cầu kinh bên chỗ xà-long « thường phơi áo, rồi ai nấy vào phòng, không nói « chuyện gì với nhau cả. »

V

Đêm thanh

Đức cha *Bienvenue* chào bà em rồi cầm lấy một cây nến bạc, đưa một cây cho khách mà rằng :

— Tôi xin đưa ông vào phòng ngủ.

Khách đi theo. Độc giả xem ở tiền-văn, chắc còn nhớ rằng, cái nhà ấy ngăn nắp thế nào, từ ngoài phòng ăn ngay cửa bước vào, mà muốn đi vào chỗ phòng giảng, là nơi có cái chái con dọn làm phòng khách, hoặc từ chỗ phòng giảng ấy mà muốn đi ra ngoài, thế tất là phải đi qua cái phòng ngủ của ông giám-mục.

Giữa lúc hai người đi qua cái phòng ngủ ấy, thì mụ *Magloire* đương cất bộ dao dĩa bằng bạc vào chỗ ô tường ở chân giường. Đó là cái công-việc sau cùng của mụ trước khi đi ngủ.

Ông giám-mục đưa khách vào phòng ngủ của khách. Một cái giường trải đệm trắng nõn mà mới nguyên hãy còn nếp. Khách đặt cây nến lên trên một cái bàn nhỏ. Ông giám-mục chào khách mà rằng :

— Thôi, chúc ông ngủ cho ngon giấc. Sáng mai trước khi lên đường, mời ông xơi một chén sữa nóng, là sữa bò nhà vắt ra.

Khách rằng : cám ơn nhà thầy.

Khách nói vừa xong cái câu êm-ái hòa-bình ấy, thì bỗng nhiên đổi ngay nét mặt, thật là một sự kì-quái, vì bằng hai bà già kia bấy giờ còn đứng đó, thì nom thấy cũng phải rụng rời sởn da. Cho đến ngày nay, trước-giả đây nhớ mà chép lại câu chuyện, cũng vẫn chưa vỡ cái tâm lý của *Jean Valjean* lúc ấy, vì ngụ ý tình gì mà tự dưng lại đổi vẻ mặt, khác giọng nói đi làm vậy. Hắn ta muốn bảo trước cho chủ nhà biết, hay là hắn ta muốn đe dọa chủ nhà ? Hay là hắn ta khi ấy chịu một cái sức xui-khiến của cái bản-năng quái lạ trong mình, mà tự mình hắn cũng không hiểu vỡ được. Hắn ta nói cám ơn chủ nhà xong rồi, hắn quay mình đánh phắt một cái lại phía ông giám-mục, đứng khoanh tay ra trước ngực, gầm mắt lại mà nhìn ông, rồi sừng sộ mà nói :

— Ô này ! Ông này cả gan thật ! Dám cho ta vào ở trong nhà, để ta nằm ngay bên buồng mình như vậy ru !

Yên một lát rồi lại cười lạt một cách ghê-gớm mà hỏi :

— Ông đã nghĩ cho chín chưa ? Ai đã đoan với ông rằng ta đây không phải là một đứa hung-thủ giết nổi được người ?

Ông giám-mục ngước mắt lên trần nhà mà rằng :

— Việc ấy là việc của Đức Chúa Lời.

Ông nói đoạn, nghiêm nét mặt, miệng lẩm-bẩm tự hồ cầu kinh hay là nói gì một mình, ông giơ hai ngón tay bên phải mà làm phép ban phúc cho khách, khách cũng không cúi đầu chịu phúc. Xong rồi ông quay lưng ra không hồi đầu trở lại, mà sang bên phòng ngủ của mình.

Cái phòng khách lệ khi nào có người ở thì ngoài có một tấm màn kéo thẳng ngang nhà để che kín chỗ ban thờ đi. Khi ông giám-mục đi qua đó thì ông quì xuống cầu kinh một câu vắn-tắt.

Cách một lát thì ông đã ở ngoài vườn, vừa đi bách bộ, vừa nghĩ thơ thẩn, vừa ngửa mặt lên ngoạn cảnh trời đêm, linh hồn ông và tâm-trí ông chuyên cả vào những sự lớn-lao huyền-diệu, mà Thiên-chúa ban đêm đem bày ra cho những mắt không nhắm.

Còn như người khách, thì thật là nhọc mệt, cho nên chăn giường dẫu trắng dẫu sạch, cũng không ích gì cho hắn cả. Hắn lấy lỗ mũi thổi cây nến đi, theo thói những kẻ tù-đinh tại đồ, rồi hắn cứ để nguyên quần áo mà lăn lên giường, rồi ngủ ngay một giấc thật say.

Khi ông giám-mục ở ngoài vườn vào phòng ngủ thì đồng-hồ vừa đánh mười hai tiếng nửa đêm.

Cách một vài phút thì trong nhà ngủ im cả.

VI

Jean Valjean

Chừng độ quá nửa đêm thì *Jean Valjean* thức giấc dậy.

Jean Valjean nguyên là con một nhà nghèo chốn thôn giã, ở hạt *Brie*. Lúc thiếu-thời không được học. Lớn lên thì đi làm nghề xén cây ở *Faverolles*. Mẹ tên là *Jeanne Mathieu*. Tên *Jean, Valjean* là tên của cha hắn, lại có tục danh là *Vlajean* ý chừng là một tên anh em đặt cho mà gọi cho dễ, tiếng *Vlajean* ấy có lẽ nguyên là tiếng *Voilà Jean* mà nói nhanh nó thành ra *Vlajean*, *Voilà Jean* nghĩa là *kia thằng Jean kia*.

(Còn nữa)

Dịch Hán-văn

Bằng - đảng - luận

(của ông Âu-dương-Tu đời Tống)

Đời vua Nhân-tôn nhà Tống, bọn trung-thần cả thảy có 8 người, cả ông Âu dương Tu, người đứng chấp chính, người làm gián-quan, đều muốn sửa đổi những cái tệ chính đi, cho nước được thái-bình. Bọn gian-thần lập mưu hãm-hại, làm cho người bị cách quan, người phải bỏ nước ; chúng lại xướng ra cái thuyết « bằng đảng » ý muốn đuổng bỏ hết những người trung-chính đi. Ông Âu dương-Tu thấy thế nghĩ lo, phải làm bài này dâng vua Nhân-tôn để phá cái thuyết ấy, vua mới cảm ngộ mà bãi bọn gian-thần đi. Bài ấy dịch như sau này :

Thần trộm nghe : cái thuyết bằng-đảng từ đời xưa đã có, nhưng chỉ trông về vua biết phân biệt kẻ tiểu-nhân với người quân tử mà thôi. Đại phàm người quân-tử chơi với người quân-tử là vì đạo mà kết bạn với nhau, kẻ tiểu-nhân chơi với kẻ tiểu-nhân, là vì đồng lợi mà kết bạn với nhau, đó là cái lẽ tự nhiên vậy. Song thần dám bảo kẻ tiểu-nhân là không có bạn, duy người quân-tử mới là có bạn, có ấy là tại làm sao ? Kẻ tiểu-nhân sở kiến chỉ vì lợi lộc, sở tham chỉ vì của cải, đương khi cùng nhau mưu lợi, thì tạm bọp đảng với nhau làm bạn, thế là bạn dối, đến khi thấy lợi thì tranh nhau, lợi đã hết thì chơi nhạt, thậm chí lại giết hại lẫn nhau, dẫu đến anh em thân thích cũng không thể chu-toàn với nhau được, vì thế cho nên thần dám bảo kẻ tiểu-nhân là không có bạn, tạm kết bạn với nhau, là bạn dối vậy.

Người quân-tử thì không thế, giữ đạo-nghĩa, noi trung-tín, tiếc danh tiết lấy thế mà sửa mình, thì là đồng-đạo mà làm ích cho nhau, lấy thế mà thờ nước, thì là đồng-tâm mà giúp đỡ lẫn nhau, thủy chung như nhất, thế là bạn quân-tử. Cho nên là ông vua chỉ nên bỏ cách bạn dối của kẻ tiểu-nhân mà dùng cách bạn thật của người quân-tử, thì trong nước mới thịnh trị được. Đời vua Đế-nghiêu, bọn tiểu-nhân như Cung-công, Hoan-đâu cả thảy có 4 người kết bạn với nhau, bọn quân-tử như Bát-nguyên, Bát-khải, cả thảy 16 người kết bạn với nhau, vua Thuấn giúp vua Nghiêu bỏ bọn tiểu-nhân 4 người mà dùng bọn quân-tử 16 người, đời bấy giờ thiên hạ thịnh-trị. Kịp đến khi vua Thuấn lên làm thiên-tử, bọn ông Cao, Quì, Tắc, Tiết tất cả 22 người đều được làm quan, cùng xưng tụng cái lệnh-đức cho nhau, suy-nhượng cái công nghiệp cho nhau, 22 người kết bạn với nhau mà vua Thuấn đều dùng cả, bấy giờ thiên-hạ cũng thịnh-trị. Kinh Thư có câu : « Chúa Trụ có ức vạn người bề tôi, có ức vạn bụng khác nhau, nhà Chu có ba nghìn người bề tôi, một bụng cùng nhau ». Đời chúa Trụ có ức vạn người mà đều khác bụng nhau, cũng khá bảo là không có bạn được, cho nên chúa Trụ vì thế mà mất nước. Bề tôi vua Vũ vương nhà Chu có hơn ba nghìn người kết làm một bọn lớn, mà nhà Chu vì thế được hưng-thịnh ; đời vua Hiến-đế nhà Hậu-Hán, bắt hết danh-sĩ trong thiên-hạ đem giam cầm, cho là người cùng một đảng, đến khi giặc Khăn-vàng nổi lên, nhà Hán suy loạn, sau mới hối ngộ mà buông tha hết cả người trong đảng ấy ra, nhưng đã muộn quách rồi, không thể gỡ kịp được nữa.

Cuối đời Đường đã dần dần nhóm lên cái thuyết « bằng-đảng », đến đời vua Chiêu-tôn giết hết những danh-sĩ trong triều, quẳng xác xuống sông Hoàng-hà bảo rằng : « Bọn này là bọn trong sạch, nên quẳng xuống dòng đục lầm » nhà Đường vì thế mà mất nước.

Phàm các vua đời trước hay làm cho người khác bụng không thể kết bạn được với nhau, thì không ai bằng chúa Trụ ; hay cấm tuyệt những người lương thiện không cho kết bạn với nhau thì không ai bằng vua Hiến-đế nhà Hán ; hay giết hại những bọn trong sạch thì không ai bằng vua Chiêu-tôn nhà Đường, song những đời đó trong nước phi loạn thì nguy cả. Bề tôi hay xưng tụng cho nhau, suy nhượng cho nhau mà không ngờ vực nhau thì không đời nào bằng bọn 22 người đời vua Thuấn, vua Thuấn cũng không ngờ vực mà đều dùng làm quan cả ; song lo đời sau không chê vua Thuấn là bị bọn 22 người lừa dối, mà lại khen vua Thuấn là vị vua thánh thông-minh, bởi vì biết phân biệt được người quân-tử với kẻ tiểu-nhân vậy.

Đời vua Vũ-vương nhà Chu cho tất cả bề tôi trong nước ba nghìn người kết làm một bọn, từ xưa đến nay kết bạn nhiều nhất không đời nào bằng đời nhà Chu, song nhà Chu vì thế mà được hưng-thịnh là tại người tuy nhiều mà không khác bụng nhau. Than ôi ! các dấu hưng vong trị loạn sở sở ra đó, là vua nên lấy thế làm gương.

Khoáng-đình Phùng-Triều

Nếu ai mắc phải bệnh tình « lậu và giang-mai » đã lâu hay mới, dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, không tốn tiền lại không hại về đường sinh dục, nên lập tức dùng thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số 46, Rue Principale à Đáp cầu, vì hiệu ấy là một nhà chuyên trị bán thuốc bệnh tình đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và minh tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim đức giang, ... phố hàng Bồ và ở Huế hiệu Phượng-nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán bộ. — 3028

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3013 MẬU-THỊNH kính cáo.

HÀNG MỚI SANG

BÁN CHIẾU KHÁCH

Bản-hiệu bán cất bán lẻ các thứ hàng vóc nhiễu, tơ lụa, satin, sa tây, cachemire, faille, khăn lua tơ, khăn lua len, các thứ len dạ, tissus Imperméable, mũ dạ v. v...

PHAN-QUẢNG-THÀNH

Số nhà 10, phố hàng Đ. o, H. .ội.

3040

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

CÓ BÁN :

Xe đạp và xe máy « Môtô » hiệu « TERROT » và « ALCYON »

Đồ phụ tùng các thứ xe đạp, xe mô tô, xe ô-tô

Súng đi săn hiệu VERNEY CARRON

Xưởng chữa xe ô-tô

Xin đến hỏi giá 3036

Hiệu kim-hoàn

昌進

HOANG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chỗ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đúng tuổi. Các ngài chiếu cố lại sắm sửa, xin chắc được vừa ý, không phải lo-ngại điều gì. 3032

NHÀ BÀ-CHUỒNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54. Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$10

Có bán tại : Nhà Bà chuồng, Hanoi

3001

忠孝節義奇女

Trung Hiếu Tiết Nghĩa kỳ-nữ

I. — Song-phượng kỳ-duyên (sự-tích Chiêu-Quân cống Hồ) in lần thứ ba, có đổi lại các bức vẽ mới. Giá 0$90

II. — Tái-sinh-duyên (sự-tích Mạnh-lệ-Quân) Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0,90

III. — Tục Tái-sinh-duyên, cũng chia làm hai cuốn : Tiền-biên và hậu-biên, mỗi cuốn giá 0,90

Tiền cước gởi mỗi cuốn 0$90

Thư và mandat xin gởi cho ông NGUYỄN-ĐỖ-MỤC, TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN, Hanoi.

BERLIET

12 CÁI LẼ nên mua xe BERLIET 12

1° — Máy phát-động chạy chậm không mòn được.

2° — Máy ca-buya hiệu ZENITH.

3° — Các cơ-quan đều dễ xem xét.

4° — Hộp vít-tét có 4 vít-tét cần dùng cho các đường dốc.

5° — Côn có mấu.

6° — Máy hãm nhạy lắm.

7° — Máy lái êm và đúng.

8° — Chỗ ngồi rộng và êm.

9° — Lò-xo tốt, đường xấu cũng êm.

10° — Bánh xe thay đổi để, nơ 820×120.

11° — Có máy thụt TECALEMIT bơm dầu lên cả các cơ-quan.

12° — Giá tiền 28.500 quan.

Xưởng AVIAT

Quai Clémenceau — HANOI 3029

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Le rôle des humbles dans l'humanité

Je vais dire le plus ravissant souvenir qui me reste de ma première jeunesse, je verse presque des larmes en y songeant

Un jour ma mère et moi, en faisant un petit voyage à travers ces petits sentiers pierreux des côtes de Bretagne qui laissent à tous ceux qui les ont foulés de si doux souvenirs ; nous arrivâmes à une église de hameau, entourée, selon l'usage, du cimetière, et nous nous y reposâmes. Les murs de l'église en granit à peine équarri et couvert de mousses, les maisons d'alentour construites de blocs primitifs, les tombes serrées, les croix renversées et effacées, les têtes nombreuses rangées sur les étages de la maisonnette qui sert d'ossuaire, attestaient que depuis les plus anciens jours, où les saints de Bretagne avaient paru sur ces flots, on avait enterré en ce lieu.

Ce jour là, j'éprouvai le sentiment de l'immensité de l'oubli et du vaste silence où s'engloutit tonte vie humaine avec un effroi que je ressens encore et qui est reste un des éléments de ma vie morale. Parmi tous ces simples qui sont là, à l'ombre de ces vieux arbres, pas un, pas un seul ne vivra dans l'avenir. Pas un seul n'a inséré son action dans le grand mouvement des choses, pas un seul ne comptera dans la statistique définitive de ceux qui ont poussé à l'éternelle roue. . . .

Ils ne sont cependant pas morts, ces obscurs enfants du hameau, car la Bretagne vit encore, et ils ont contribué à faire la Bretagne, ils n'ont pas eu de rôle dans le grand drame, mais ils font partie de ce vaste chœur sans lequel le drame serait froid et dépourvu d'acteurs sympathiques.

Et quand la Bretagne ne sera plus la France sera, et quand la France ne sera plus, l'humanité sera encore, et éternellement l'on dira : Autrefois, il y eut un noble pays, sympathique à toutes les belles choses, dont la destinée fut de souffrir pour l'humanité et de combattre pour elle. Ce jour-là, le plus humble paysan qui n'a pas deux pas à faire de sa cabane au tombeau, vivra comme nous dans ce grand nom immortel ; il aura fourni sa petite part à cette grande résultante....

Personne n'est donc inutile dans l'humanité.

Ernest Renan.

Le soir

Le soir ramène le silence.
Assis sur ces rochers déserts,
Je suis dans le vague des airs
Le char de la nuit qui s'avance.
Vénus se lève à l'horizon ;
A mes pieds l'étoile amoureuse
De la lueur mystérieuse
Blanchit les tapis de gazon.
De ce hêtre au feuillage sombre
J'entends frissonner les rameaux :
Ou dirait autour des tombeaux
Qu'on entend voltiger une ombre.
Tout à coup, détaché des cieux,
Un rayon de l'astre nocturne,
Glissant sur mon front taciturne,
Vient mollement toucher mes yeux
Doux reflets d'un globe de flamme,
Charmant rayon, que me veux tu ?
Viens-tu dans mon sein abattu
Porter la lumière à mon âme ?
Viens-tu dévoiler l'avenir
Au cœur fatigué qui l'implore ?
Rayon divin, es-tu l'aurore
Du jour qui ne doit pas finir ?
Mon cœur à ta clarté s'enflamme.
Je sens des transports inconnus,
Je songe à ceux qui ne sont plus :
Douce lumière, es-tu leur âme ?
. . . . . .
...Mais des vapeurs funèbres
Montent des bords de l'horizon
Elles voilent le doux rayon,
Et tout rentre dans les ténèbres.

Lamartine

Cái chức-vụ của kẻ dung-thường đối với nhân-loại

Tôi xin kể một việc kỷ-niệm rất thú-vị trong buổi thanh-niên của tôi, tôi nhớ đến, bao giờ, nước mắt lại như cầm không được.

Một hôm tôi cùng mẹ tôi đi qua những đường nhỏ nổi đá kia, ở miền bờ bể đất Bretagne, ai đã đi qua những con đường ấy tất cũng nhớ mãi. Đến một cái nhà thờ nhỏ trong làng, chung quanh đồng có nghĩa-địa như các nơi. Chúng tôi đứng dừng nghỉ lại. Nhà thờ xây bằng đá rắn, kéo vạt qua loa, đầy tường rêu bám, nhà cửa chung quanh, xây bằng đá tảng, mà mái xi-xít, của rất cai thì đổ, cái thì nhèo, trên tầng cái nhà nhỏ dùng để làm nơi hợp tầng, sọ người xếp tiết từng ấy đến từng khác, trông cái cảnh-tượng ấy thì biết người ta để mồ mả ở đấy từ thời tối cổ khi các Thánh xuất hiện ở miền này.

Bên ấy tôi nhìn-nhận được cái cảm giác về sự hư không tịch mịch bất ngát mông mênh, là nơi cùng tận cần người ta, cái cảm-giác làm cho tôi kinh-hãi mãi đến bây giờ, ấy cái tinh thần suốt đời tôi vẫn gắn, cũng chịu một cái ảnh-hưởng lớn của cái kinh-hãi ấy. Trong những kẻ dung-thường nằm đó dưới bóng cỏ thu kia, không ai có cái tện còn sống đến sau nữa. Không ai có cái sự nghiệp gì đáng góp vào cuộc lớn trong đời, không ai là được ghi trong danh-sách những kẻ có công dầy cái bánh xe tiến hoàn thiện cả.

Tuy vậy, những kẻ dung thường ấy cũng không phải là chết hẳn đâu ; vì họ cũng có công làm nên đất Bretagne. Trong cái tinh khí lớn thế-giới, họ không đóng vai gì, nhưng họ cũng dự vào cuộc đại hòa-nhạc kia, nếu cuộc hòa nhạc ấy mà không có, tôi dẫn kịch cũng hóa ra nhạt nhẽo, mà mất những vai trò vui.

Một mai, đất Bretagne không còn, nhưng nước Pháp vẫn còn, nước Pháp không còn, nhưng nhân-loại vẫn còn, thì nắt đời ấy đến đời khác, người ta sẽ bảo nhau : « Xưa kia có một xứ qui báu, nẫu lòng mến yêu những sự hay, mà nói về phương nào nó cũng vì nhân-loại mà chịu đau đớn, mà gia sức cạnh tranh.

Đến khi ấy tuy kẻ tầm thường thường không có sự nghiệp gì ở trên đời, cũng được cùng với cái danh ấy mà cùng bất hủ, họ cũng góp một phần nhỏ-mọn vào cái kết cục lớn lao ấy vậy.

Như vậy trong nhân loại, không bỏ là vô ích cả.

N. V, L.

Cảnh hoàng-hôn

Buổi hoàng hôn cảnh thanh-bình!
Chiều giới hiu quanh, một mình
Mãng theo gió cuốn mây tuôn.
Trông thu không đã điểm dần bóng tai.
Hằng-nga đã hé góc giời;
Lửng lơ như thể chơi-vơi vì tình.
Lớp lớp tia lửa đỏ xanh,
Rạng soi góc nội đầu ngành mọi nơi.
Rượm rà cỏ thụ rợp giời,
Lá xanh xột-xạt cành tươi la-đà.
Bên tai ngọn gió thoảng qua,
Khác nào tử-khí bao-la mộ-phần.
Chợt đâu bắt vụ xuyến-vân,
Gương quảng hàn bỗng tỏa ngân ngang giới.
Dịu làng trượt quá ngang tai,
Gương nga soi hóa mất người trần-gian.
Giải kia soi khắp trần-hoàn,
Càng nhau hay có đa mang nợ nần ?
Hiệp đương mê mẩn tâm thần,
Gương trong soi thấu được phần nào chăng ?
Trăm năm hồng diệp xích-thằng,
Tấm lòng ao ước hiết rằng có nên.
Hằng nga ánh sáng thiên nhiên,
Ngày vì dòng-dặc thiên niên chẳng già ?
Soi gương đó rạng lòng ta,
Tâm tình khoan khoái khó mà tả nên,
Chạnh niềm nhớ khách sửa nguyên.
Hỏi thăm chị nguyệt hèn thiếng nơi nào ?
. . . . . .
...Bỗng đâu chuyển động ào ào,
Khói tuôn mặt đất mây bao chân giời.
Gương trong đã bị lấp vùi,
Không gian bỗng hóa ra nơi mịt-mù.

Song Nam, Nguyễn-văn-Thuộc.

LỜI ĐÀN BÀ

Cách dạy trẻ con

Trẻ con có đứa dễ bảo, có đứa rất khó dạy, có đứa khiếp nhược, có đứa cường ngạnh, bởi vậy mà tập luyện cho nó thuần-thục hoàn-toàn tự cách cũng không phải là dễ, cho nên dạy bảo con về đường học-vấn thì ai dạy cũng đặng, chỉ như tính-tình thì phải nhờ ở gia-đình mới vun đắp nên. Câu sách xưa cũng dạy : « Trẻ mới nhược phụ biết cái tính nết con, không ai bằng cha vì cha mẹ trông nom từ nhỏ đến lớn, cái tính-tình, cái cảm-giác, có gần gụi mới hiểu rõ, lâu mới phát-minh ra được, muốn bẻ-lệ cũng dung dị hơn, là khi đi dưỡng-thành cái tính quen, đều muốn chữa lại không phải là một hôm một buổi mà cải-chính lại được, vậy thì cách dạy trẻ con, phải nên xét như sau này : như giả sử đứa trẻ sau này có tính cường quật, làm người cha mẹ biết trước, khi nó hoang nghịch điều chi, cũng chớ vội la mắng và ngăn cấm, cứ để ý xem xét, hoặc phòng vệ sự gì đáng, hay sự rắi ro nọ đến thân-thể nó mà thôi. Vì dụ như hắn muốn leo cây, ta nên xem chỗ ấy có té xuống, phòng có nguy hiểm chi chăng, nếu không can gì, tùi cứ để yên cho nó thí nghiệm, nó có thí-nghiệm rồi, mình mới đem lời phải chẳng giảng dụ cho mới công hiệu đặng, nhược bằng lấy sức mà ngăn cấm, thì khi có mình mới ngăn cấm, còn khi không có mình ở nhà đó, lấy ai ngăn cấm nó, tức nó phải sa xuống hầm xuống hố vậy, hướng hồ cái sự cường quật, cũng có sự hay ở trong, cường mà không nghe lời phải là dở, cường mà không biết phép là dở, cường mà vượt qua cái hồn phận của mình là dở, chớ cường mà chẳng cự lại với sự người ta làm quấy, cường mà ỷ giỏi còn có nghĩa-lý, cường mới khỏi người ta xâm phạm đến quyền lợi của mình, những hạng đá dà bỏ mua bỏ giá thì còn ra gì.

Trẻ con có đứa khiếp nhược, mỗi sự mỗi sợ, thấy khách lạ cũng không dám chào, thấy cỏ đông người cũng không dám tới, như thế là hèn.

Làm người cha mẹ phải cổ-động về đường tự-tưởng cho nó, đem các chuyện có nghĩa-lý mà giảng-thêm mà khai đạo cho luôn, mỗi ngày phải đưa đi các chỗ công-chúng đám-đạo, như yến tiệc hội hè, nhờ lời bình-phẩm của bà con anh em, để mở trí-khôn cho mau tiến tới, lại các sự vật giữa đời, cũng nên chỉ về từng cái một, cố làm sao cho nó hội các lối thường thức, tự khắc đời được tinh khiếp nhược ngay. Trẻ con thường ngày phải đất đi chi chơi, là chính vì bệnh khiếp nhược, nên trị bằng cách ấy. Nếu không thế thì dắt đi quen tính, khôn ra tới đại hạn, ở nhà đến không làm ra cơm mà ăn, ở đời đến làm người vô dụng, hại thân mà hại lây cho xã-hội nữa.

Lại những đứa trẻ con tuổng mình sớm quá, cũng phải hạn chế lại đôi chút, hễ cất tính-anh phát-tiết ra ngoài làm cũng không hay, vì như cái hoa nở với mau tàn, tính-thần của con người ta rất qui hồ, nếu tự phụ với thông minh mà mỗi việc mỗi dùng hết, tới sau thần tinh-thần nhiều lắm, mà xét cuộc không được cái hiệu quả ích lợi cho bền lâu vậy, thế là thông minh phải bị thông minh nghỉ, cho nên những người cha mẹ chớ thấy người con thông minh mà lấy làm mừng, không biết cách hàm-súc, dạy con phải cứng đựng lại, mới có cái hi-vọng về sự thông minh, thông minh thì ra chỗ học-vấn, chỗ kỹ-nghệ, chỗ giao-tế mới có ích, chớ tự ỷ mình mà thì ra chỗ chơi bời, chỗ xảo-trá thì càng hại sâu hơn kẻ ngu độn, trẻ con có đứa ỷ thị thông minh thường hay làm dỗ, hay nói phách, nếu cái tính ấy lan rộng, tức khôn lớn thành những tính kỳ-khôi, ưa theo cổ bạc, theo trăng gió, lừa đối phỉnh phờ người ta ; cho hay các tính xấu ấy, không phải kể trong mình thì cũng không làm được đó, song le một đàng về chính-đạo, một đàng về tà đạo mà thôi,

Còn đứa trẻ con tối dạ, bàn đâu dạy bảo rất khó thực, nhưng mà khi đã tỏa ra rồi, thì những điều dạy bảo như đinh đóng vào gỗ, không bao giờ sai chạy đi đặng, có lẽ hơn đứa trẻ thông minh, học đó thuộc liền quên đó, vì đứa tối tay chậm hiểu mà lại hay cần chuyên, vậy nên cách dạy phải gia-tâm một tí, rồi sắp kỹ thành công, cũng đều như nhau hết thảy.

Đạm-Phương nữ sĩ

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Phận mong manh

Ngẫm hay muôn sự tại trời,
Trời kia đã bắt làm người có thân !
Bắt phong trần phải phong trần
Cho thanh cao mới được phần thanh cao

Cách tinh-lị Bắc-thành độ chừng năm sáu dặm đường, giữa một cánh đồng rộng mông-mênh, có một làng kia tre già bao kín, tràng ra về thôn-mỹ thanh-nhã. Đường biển sân tuy không được sầm uất, nhưng nghề nông xem ra có bề thịnh-lợi.

Trong làng phần nhiều là nhà tre mái lá, lơ-thơ một vài mái ngói đỏ lòm, tường vôi trắng xóa, kín cổng cao tường. Đó là dinh cơ một vị phú ông đó. Nhà phú-quý, vẻ phong-quang, khiến khách hàng quan đều phải gật-gù.

Cụ vẫn dòng thi-lễ, tôn tử xưa kia lòng lẫy khoa danh, vì thời đổi học, cụ mong đem bổ phận sự tại tòa sứ hạt nhà. Khi cụ thấy mình già sức yếu, cụ muốn lánh xa nơi nhiệt náo, về chốn quê cha đất tổ để vui không an nhàn tạ-địa. Cụ liền từ chức về quê.

Cụ bà lại là người hiền-thảo, cảnh gia-đình thú điền viên ấy thường sung sướng biết bao. Nhưng cụ ngày đêm phiền não, vì nỗi chưa có con gái nối dõi tông đường. Cụ liêm nơi sinh được hai vị tiểu thư, nhờ được đức hạnh hiền-hậu của nai có nên cụ cũng khuây lòng được đôi chút.

Đêm lòng hai lẻ tỏ-nga !
Xem bề tài sắc mặn mà cả hai !

Có nhớn mỹ-tự là Liên-Thành, năm nay đôi chín xuân xanh, mày ngài mắt phượng, tóc nhánh răng đen, trên đôi với phụ mẫu một bề hiếu thảo, dưới đối với em một dạ hiền-hòa. Công việc trong nhà đều ở tay cô thu vén cả. Nhà ta nơi danh-gia cự tộc nhờ mối lại cầu hôn, hàng cụ đều từ chối cả, vì sự phú-quý phù hoa cụ đã trải qua, nên cụ muốn kén người học trò nghèo, đức hạnh hoàn toàn lấy gái làm trai, lòng cô người nương dựa trong khi vắn-cảnh. Cụ vẫn lưu-tâm đến cậu Trọng Hiền là người cùng làng cụ.

Cậu Trọng-Hiền vẫn dòng khoa bảng, tuổi trẻ mà tài, mặt mũi khôi ngô hiền hậu, vì nhà bần-bách nên chưa có bạn bách niên. Ông thân sinh ra cậu mất sớm, ở với mẹ già, mẹ hiền con thảo, bà cụ làm ăn cần kiệm, nuôi cậu theo đòi đèn học. Cậu sẵn tư chất thông minh, lại siêng năng học tập có vài năm đỗ bằng Sơ-học. Năm nay cậu tòng học năm thứ ba trường Bảo-hộ.

Cậu vẫn có ý đến cô Liên-Thành, nhưng vì nghèo túng nên cậu đành ngoảnh mặt làm thinh.

Một hôm cậu được nghỉ lễ, về nhà chơi, thấy có người nói bắn tin rằng cụ phán muốn cho cô Liên Thành kết cậu cả ý mừng thầm, mới ngỏ lời cùng thân-mẫu mua trầu cau sang dạm, thì cụ Phán thuận ngay. Chọn được ngày lành tháng tốt, làm lễ thành hôn, cụ Phán xuất tiền lo liệu cả.

Giai anh-hùng, gái thuyền-quyên,
Phải nguyện cảnh phượng đẹp duyên cười rồng.

Người ta có chỉ thì nên, vì cậu là người chăm chỉ học hành, quả nhiên sau thi đỗ bằng Thành-chung, mông bổ giáo học tỉnh kia. Cô Liên-Thành cũng xin đi theo chồng.

Cụ Phán kén được rể hiền, cũng được vui lòng, sớm mong kén cho cô thứ hai là cô Liên-Hồng một người giai-lứa xứng đáng.

Đến khi cô Liên-Hồng tuổi vừa trăng rằm có lẻ, hình dung yểu điệu, ăn nói địu dàng, má phấn môi son, ngọc nói, hoa cười, xuất sắc hơn cô Liên-Thành, nhưng trông ra về bông nhan bạc mệnh.

Tuy giáo Hiếu, có lứa cùng cụ Phán sẽ tìm trong bạn đồng học một người tài mạo song toàn sẽ được vừa ý cụ. Người ấy là ai ? tức là cậu Xuân-sinh đó.

Cậu Xuân-Xinh 22 tuổi, tòng học năm thứ nhất trường Cao-đẳng, nguyên dòng dõi trâm anh thế phiệt, mặt mũi phương-phi tuấn-nhã, với thầy giáo-Hiếu là bạn đồng học, tâm hợp ý đầu, coi nhau như anh em một nhà, nhờ lòng trọng nghĩa khinh tài của cậu, nên lúc đi học thầy bạn nghèo túng thường giúp tiền nong sinh sự. Tuy giáo Hiếu cảm ơn đó nên mang ngỏ ý cùng cậu.

Nhân ngày chủ-nhật, thầy về Hà-nội chơi với cậu Xuân sinh. Anh em gặp nhau tay bắt mặt mừng, xiết bao chuyện hàn-ôn trong khi hội ngộ.

Đến lúc ăn cơm thầy giáo Hiếu nói :

— Này bác Xuân-sinh ơi ! năm nay bác đã ngoại hai mươi rồi, bác tưng nên thưa với cụ ông cụ bà bác cho một người nội-trợ, trước là hầu hạ song-đường, sau là hầu bạn cùng bác chứ ?

— Xin cảm ơn bác ! nhưng tôi xét ra con gái hiền giờ phần nhiều kém phụ-đức, chứ mấy người được hiền thục như bác gái, Nên ý tôi còn dùng dằng chưa quyết ! Thì bởi nay hễn được một người vợ hoàn-toàn, nghĩ cũng khó thiệt !

Bác gái Nhà tôi hãy còn con dì nhỏ, công dung ngôn hạnh đã đầu, xem bề tài sắc lại là phần hơn, thật là một người hiền-nữ đoan-trang, nếu bác có lòng để cập thì chắc là ông nhạc tôi cũng chẳng lẹp gì.

— Cậu Xuân-sinh nghĩ hồi lâu rồi nói :

Nếu trên cụ Phán có lòng thương, hai bác có lòng yêu thì con gì quý bằng. Cái tình thân ái của anh em ta nhão một ngày một thêm khăng-khít. Nhưng ý em muốn đợi đăng khoa, rồi mới tiu đăng khoa.

Chuyện trò xong, thầy giáo tàn tối về để kịp dạy học buổi sáng hôm sau.

Số là một đôi khi cậu Xuân-sinh, về chơi nhà thầy giáo Hiếu, có lại chơi nhà cụ Phán, nhác thấy dung-quang và hạnh-kiểm cô Liên-Hồng cũng đem lòng quyến-luyến, những thầm mong được cùng cô đính ước bách-niên. Khi cậu thấy thầy giáo Hiếu nói thế thì tỏ ý bằng lòng ngay. Cậu càng nghĩ bao nhiêu, thì lại mừng thầm, chỉ mong cho chóng đến ngày kim-hằng đề duyên. . . . nên bao nhiêu lần tình cậu xếp bên lòng, cậu yên chí dài mài đèn sách đợi bước rồng mây.

Từ đó cứ đến ngày lễ thì cậu lại cùng thầy giáo Hiếu về chơi nhà cụ Phán, cái dây liên lạc càng thân mật.

Cụ phán thấy cậu cứ chỉ đoan trang, ăn nói đĩnh-đạt, trong lòng những mừng thầm vì đã kén được hai người gái-tế, không uổng cái công sinh-thành dưỡng-dục.

Về phần cô Liên Hồng thì cũng yên chí sau này sẽ được người bạn trăm năm xứng đáng chồng sang với mái phấn môi son.

Sầu dậy lòng trời, đắt lắm nỗi ! sống trong cảnh ngộ êm đềm vui vẻ đó, bỗng sinh ra một sự tai biến lạ thường !

(Còn nữa)

Thọ-Lương, Ng. duy-Kinh

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Calarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : $ 1.00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

Le PARFUM des HUMANITÉS

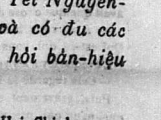
(Sô-Kỳ Thanh-Hoa)

Soạn-giả : E. VATRAC
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển. . . . 2$00
Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc-ngữ riêng, giá mỗi quyển 1.00
Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi
Recommandé : 0$30 thứ 2$00
và 0$50 thứ 5$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

DA TỐT GIÀY ĐẸP

Thưa các ngài,
Bản-hiệu xưa nay dùng giầy sẵn dâng các thứ da tốt các ngài đã chứng qua đều rõ, vậy nay bản-hiệu lại xin tinh giá [illegible] xin các ngài chiếu cố, bản-hiệu mới có thứ kem đánh giầy vernì khỏi nỏ cũ khỏi rếp, khi boi đi nữa giờ sẽ đánh, thì da mềm lắm (Crème VERNISIAN).

NGUYỄN-TIẾN-HÀM dit THUẬN-THÀNH
Bottier - Chapelier
7, Rue des Cuirs Hanoi
(Có ra ta-lô để biếu các ngài) 3072

Grand arrivage de parapluies

POUR HOMMES, DAMES E GARÇONNETS

Bản-hiệu mới nhận được nhiều các thứ ô ở bên Pháp sang để bán trong dịp Tết Nguyên-Đán, hàng thật tốt, giá cực rẻ, và có đủ các thứ cái để lợp ô nữa; các ngài cứ hỏi bản-hiệu thì sẽ vừa ý ngay.

Chapellerie Hai-Chinh
74-76, Rue du Pont-en-Bois, 74 76
Hanoi
3019

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC :

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng làm 12 tháng mỗi tháng ba mươi quan. Nếp tiền lần đầu, tiền được ngay cái vé, riêng mình có quyền sở-hữu, hễ vé trúng số thì được cả tiền. Mình chỉ phải đóng đến một tí, thật hiểu như không nghĩ đến, mà đã được dự vào cuộc rút số, mà được số quyền sở-hữu một cái vé rất quý có giá lợi-to.

Vé CRÉDIT NATIONAL mỗi năm làm kỳ dự cuộc rút số : là 1er Janvier, 1er Février, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô.	MỘT TRIỆU
1 lô.	500.000 quan
2 lô.	200.000 quan
3 lô.	100.000 quan
6 lô.	50.000 quan

Tiền rút số tăm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên mỗi 20 quan cho ông chủ-hiệm nhà :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

Việc đựn sẽ xảy theo như bản luật ngày 22 Mars 1905, các nhà mua sẽ được đủ điều chắc chắn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, mới hành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

30 3

Trong các thứ

Rượu Quinquinas

thì thứ này tốt hơn cả

BÁN TẠI

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Mỗi chai : 1 fr. 50

30V05

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine

Giá 1$30 một hộp 3001

Bệnh Lậu

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng.

THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trùng lậu thì chóng quá; mà nhất là chữa những cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhậy lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả; giá dụ ống tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu có gần phát ra cũng tịt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhớ tiểu tiện đã, 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống, thuốc SANTAL MARY và thụt THUỐC LUGAR thì dẫu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
Thuốc Santal Mary. . 1$00

Bán tại nhà bào chế CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi

Ngựa lồng. - Ngày 14, vào hồi 4 giờ 45, một cái xe bò của trại lính có đóng một con ngựa, do người lính số 1324 cầm cương, khi đi đến phố Borgne Desbordes thì lồng lên rồi chạy loạn, quapố chợ cửa Nam, phố Henri d'Orléans có mấy người cảnh-sát tây định kìm lại cũng không nổi, sau chạy trở về đến cửa trại lính trong tỉnh thì làm đổ cả xe, may không can gì đến người.

Tin sau cùng.

Việc chiến tranh ở Trung-hoa

Quân Phụng-thiên lại khai thiên công, và chiếm lấy thành Tsang-tchéou, vào khoảng giữa Matchang và Thiên-tân. Trước đây quân tản Tướng Lý-sênh-Lâm đã cướp được thành Ly của quốc dân quân. Bọn thương binh và đặc-binh từ Sơn-hải-quan chạy về Taiên-tân. Vì đường hỏa-xa bị đứt, nên quân của Trương-tác Lâm tiến không được nhanh. Song nay mai quân tiên-phong của Phụng-thiên sẽ gặp đạo thứ hai của quốc dân quân.

Trương-tác-Lâm tuyệt-giao với Bắc-kinh.

Việc tài chánh nước Pháp

Ngày hôm qua, ban tài chánh vẫn xét bản dự-án tài-chánh, và tìm cách trả lấy bốn nghìn triệu để chi vào chỗ thiếu. Hội-đồng tính nhà nước thanh giảm các phi-khoản có thể trả được 500 triệu

Chiến-sự ở Syrie

Đã cho lính ngạch chính, và lính ngạch ngoại đến hai chỗ đường hỏa xa bị đứt, ở phía tây Elhame, và ấp đầy 5 kilomètres.

(Indopacifi)

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Lại chuyện quan huyện với thầy quyền. — Vừa số báo hôm qua, đăng tin một quan huyện ở Bắc-ninh hiếp một cô sư, nay lại tiếp được tin một quan huyện ở Nam-định hiếp một thầy quyền nữa!

Bản quán cũng tạm xin giấu các nhân danh địa danh đi, còn y nguyên văn đăng báo, và cũng thành thâm cầu khẩn rằng những tin bại hoại luân-thường, gái-mạn vô-sỉ như thế, đến là tin nghe lắm đồn sai cả thì hơn.

Tin ấy như sau này:

Mới đây tại huyện hạt kia, một người vợ lính có phát đơn kiện quan phụ mẫu sở tại vì đã hãm hiếp thì trong thư phòng tại huyện lỵ, làm cho thị có mang. Hôm thứ tư trước, quan Phó-sứ có về huyện-lỵ hội cung. Thị ấy khai rằng: nguyên ngày tháng tư trước, thị ấy lên huyện lĩnh tiền phụ cấp, chờ mãi đến 12 giờ trưa, quan huyện mới cho vào lĩnh. Vào đến buồng giấy, quan huyện đóng sập cửa lại, rồi đè ngay thị xuống đất mà hiếp, thị « kêu giời » lên, thì quan bịt miệng lại không cho kêu, và phát cáu về thị. Thị thấn cô thế cô, dành phải để cho quan muốn giáng-phúc thế nào tùy ý. Tội nghiệp!

Không biết sau quan Phó lấy cung quan phụ mẫu ấy thì quan phụ-mẫu ngài khai thế nào? Ký giả không được dự thính.

Ôi quan phụ-mẫu! Ôi! luân-lý! Ôi! cương-thường! Việc này không những là một việc tối gái-mạn, làm bại hoại cho phong hóa, mà lại còn khiến cho thị kia khổ nhục một đời: chồng đi vắng vẫn một lòng thủ tiết, vẫn được tiếng chín chắn ở làng; ai ngờ ngày nay bị quan phụ-mẫu cưỡng-hiếp làm cho xấu tiết, ô danh như thế! không biết rồi ra chồng hỏi hương đi với ả ra làm sao? Lại cũng không biết quan phụ-mẫu này đối với lương tâm thì sao? đối với thể diện thì sao? mà đối với pháp-luật thì sao nữa?

Một người trong huyện ấy lại cho biết rằng:

Một người thuyền chài chết đuối. — Vừa rồi hai vợ chồng người thuyền chài kia, quán làng Lương-xá, chở tháng đi đánh cá; chẳng may người chồng xảy chân ngã xuống nước, không bơi lên được; người vợ tên là Nguyễn-thị-Tam, nhảy xuống với chồng, thành thử làm cho tháng đầm mà vẫn không vớt được chồng; sau thị Tam cố bơi lên mới thoát chết. Xác người bị nạn đã vớt lên được rồi.

SƠN-TÂY

Cướp. — Đêm hôm 21 tháng một ta tức là mồng 8 tháng giêng tây, một bọn cướp độ 13, 14 đứa, có khi giới vào nhà thầy lý Tâm ở làng Hiệp cát tổng Thượng-hiệp, phủ Quốc-oai. Chủ nhà và người con gái cả đi vắng, chỉ có vợ, người con thứ hai và mấy người con dâu ở nhà. Chúng nó đánh người con gái thứ hai bị thương xoàng, lấy một cái trip cơ và đồng đi bọc và quần áo, tiền, nữ.

Đến đêm hôm 17 tà, một bọn lạ vào cướp nhà ông lý Tố cũng ở làng ấy. Đều tiện một đứa leo lên mái nhà, đánh đuốc sáng rực gọi, còn những đứa khác phá cổ g. Song người nhà còn thức, họ hoán lên thì chúng lẩn bỏ chạy. Nghe đâu không mất gì cả.

Tháng này là tháng cả một! Trong bốn đêm mà cướp vào tuần hai lần! Hẳn sự tuần phòng sơ sất sao đây, chúng mới quen mui như thế!

Mong rằng các quan chức có trách nhiệm sẽ sức cho các người chức sự phải đốc tuần phu ra sức mà tuần phòng.

Phụng-sơn lai cảo

BẮC-NINH

Ai-tín. — Bản quán được tin buồn rằng nội-tướng quan quản-đạo Trần-văn-Lân, vừa tạ thế ngày 12 janvier vừa rồi, năm nay cụ hưởng thọ 67 tuổi. Trưa hôm qua 14 janvier đã xuất đám rất trọng thể. Các bà con trong tỉnh đi đưa đông lắm, vì quan Quản-đạo là một nhà kỳ-cựu nhất ở Lạng Bắc này, không mấy ai là không biết.

Bản quán có lời kính viếng cụ, và chia buồn với cụ ông, cùng các lệnh-lang và lệnh-tiểu là ông Trần-đức-Huy, thư ký ngạch Bưu-điện Hanoi.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi tuân lệnh gia-nghiêm xin có lời cảm tạ các cụ và các ông bà, đã tỏ tình thân ái, cho lễ phúng, gửi giấy cha buồn, hoặc đi đưa đám tiễn-nẫu tử tăng tôi là bà quản đạo Trần-văn-Lân ngày 14 janvier vừa rồi.

Trong khi bối rối, có điều gì sơ sất, xin các cụ và các ông bà thứ lỗ cho.

Ai tử: Trần-văn-Thành
Trần-hữu-Tường
Trần-nhất-Hiến
Trần-văn-Thịnh

VIỆT-TRÌ

Một cái nạn xe lửa rất ghê gớm: *Một người bị xe nghiến vạn ra!* — Ngày 9 vừa rồi, một người đàn ông, tên là Ng-văn-Cầu, 23 tuổi, quán làng Phú-hậu, tổng Đặng-một, huyện Lập-thạch (Vĩnh-yên), chẳng biết nguyên-tỷ làm sao, mà bị xe lửa nghiến ở chỗ bên trên cầu xe lửa, cách đường rẽ sang sở làm giấy chừng mười thước. Tội nghiệp người bị nạn bị xe nghiến đứt đầu một nơi, mình một nẻo, chân tay nát nhừ, ruột gan lòi thòi, và máu me lênh láng khắp dọc đường đến hơn 300 thước. Tìm kiếm nhặt nhạnh mãi mới đủ bộ hình-hài. Giá không thấy cái tờ-thuế thân, thì cũng chịa không biết ai mà nhận ra được.

THÁI BÌNH

Có dâu với đôi hoa tai. — Vừa rồi, một cô đến đem một đôi hoa tai lại hiệu kim-hoàn Ng-Đột nhờ xem hộ có phải là vàng thật không; chỉ là hiệu kim-hoàn ngẫm nghía nhận ra chính là đôi hoa tai vàng của hiệu mình bị mất hôm trước, chưa tìm thấy.

Hỏi cặn vặn thì ả ấy nói rằng đôi hoa tai ấy là của tên Nguyễn-thị Gái đem thế lấy 10 đồng bạc. Bắt thị Gái hỏi thì thị nói là đôi hoa tai ấy thị bắt được ở đường mà đem thế.

Sau xét ra mới biết nguyên hồi trước thị Gái có lại hiệu kim-hoàn ấy lấy đôi hoa tai bạc nẫu thị thua đánh, nhân tiện thấy có đôi hoa tai vàng liền thó trộm đem cầm.

Việc này hiện còn đang xét.

VIỆC TRUNG-KỲ

HỘI-AN

Ba người thua bạc chạy tự tử. — Sáng hôm 9 janvier có ba người lái buôn bỗng dâu xuống sông Hải-xâm để tự-tử, may sao lại có người trông thấy nhảy xuống với lên được, tả chưa ai chết. Sau hỏi ra thì ba người ấy nói vì đánh bạc thua hết cả vốn, cho nên muốn tự-tử cho xong đời. Nghe câu đánh bạc ấy trong khi mấy ngày quan Đại-lý đi vắng có đang họp nhau đánh to lắm. Việc ấy cũng chẳng có người thưa phép dung tùng, cho nên họ mới dám đánh to như thế. Ước ao quan thân-sát cấm cho nghiêm nữa để khỏi xảy ra sự rủi ro như ba người lái bỏ ấy nữa thì hạnh phúc lắm.

Ngọc Anh lai cảo.

Việc Nam-kỳ

RẠCH-GIÁ

Mất trộm 1.186$80 dưới tàu — Chiếc « *Triêu-Ân* » của M. O[illegible], ở Hải-phòng đưng Lefrèbvre số 42 ngày hôm 23 décembre vừa rồi mới đến Rạch-giá. Được hai khi đậu tại bến Nam-sít nong rỡ, ai ngờ giữa việc đưới tàu cũng đến mới mất mười kiểm nọi ngơ nghi. Chỉ có một cách thách Quản-Dịch là người quản-lý dưới chiếc tàu ấy, nhân lúc rảnh rang mới trả lời hỏ rằng đi đạo chơi, kiếm tiệm cà phê vào uống ngâm-nga mà nghỉ cước đời, đinh hư tiêu trưởng. Bỗng đâu vừa đến 10 giờ tối xảy có một người bạn tàu chạy kiếm và cho hay rằng dưới tàu bị mất trộm bạc. Nghe qua Quanch-Den lấy làm kinh lã, bèn bảo-hễ nói gót theo xuống tàu rằng xem coi việc hiền dữ thế nào. Vừa bước xuống thì lại tỏ thấy đã mở phá tan tành, một số bạc 676$80 đựng trong cái bao bằng vải bỏ đã tiêu đâu mất. Lại một bọ bằng lụa giá đáng 160 đồng để gửi cho các thương chủ ở các hạt cũng đi đời. Còn đồ đạc cất để dưới tàu thì xếc phá lịn xộn cả thảy.

Đoạn Quanch-Den mới kêu hỏi hết cả tàu, thì đến tên Ng-v-Sho, làm mạch lẻ, có ý chăng ta lấp ứng. trả lời không xiêng tiếng nói, khiến anầy cũng lấy làm nghi-ngờ. Song nghĩ thì nghĩ vậy chớ có biết sao rằng chơn rằng giả. Qua đến sáng bữa sau, Quanch Den bèn đi báo sen đầm đặng cái việc nầy đến thành-linh lý. Ngờ đâu trong lúc Quanch-Dieu đi, ở dưới tàu, tên khách An-Diệp làm thì phú giữ việc tiền bạc, bèn thừa cơ lẻn bỏ ra đi, nhảy lên xe đông tước về Traban nội hồi đó.

Nói thế thì chánh-phạm là An-Diệp đây chớ không ai, chớ có lý đâu người vô can lại sợ gì hồng tìm đường đào-tẩu. Khách An-Diệp này đây lối chừng 26, 27 tuổi. Hiện nay sở sen-đầm còn đang giao tìm gắt phạm. Có lẽ chỉ trong vài ngày thì cũng nắm có được chớ chẳng không. Thiên võng khôi khôi, sơ nhi bất lậu mà!

新民書館

Tân-Dân Thư Quán đã có bản quyền:

Tuyên-cáo quốc-dân

CỦA CỤ

PHAN-BỘI CHÂU

(Phụ lục bài văn Kiều của cụ Phan mới ngâm tại Huế và một bài trang-ngôn của dân xứ Nghệ đối với cụ Phan)

Giá bán: 0$06 — Cước: 0$08

PHÁP-VIỆT ĐỀ-HUỀ của cụ Phan-bội-Châu, giá 0$10 — Cước 0$08.

TẬP DIỄN-THUYẾT của cụ Phan-chu-Trinh, giá 0$10 — Cước 0$08.

Gửi bằng tem cũng được. 3028

Lời tuyên ngôn của Hương-Ký

Các kiểu ảnh của bản hiệu, nhất là về 6 kiểu ảnh của cụ Phan-bội-Châu, Hoa-phục, Âu phục và Nam phục, v. v... thì nghiêm cấm không ai được chụp lại, hoặc là theo kiểu mà vẽ ra, chiếu như điều luật ngày 19 và 24 tháng 7 năm 1793.

3039 HƯƠNG-KÝ PHOTO HANOI

Cách lịch-sự ở Hà-thành

Hiệu Café Restaurant HIỆP-THÀNH, số 29, phố Bờ-Hồ (Bd Francis Garnier) có đủ phòng ăn và phòng trọ rất sạch-sẽ, lịch-sự để nghênh-tiếp các qui-khách. Ngài nào ở xa, đánh giây thép để giữ phòng trước, thì bản-hiệu xin cho người ra gare đón và trông coi giúp việc đài đệ hành lý. 3035

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Từ trước đến giờ chưa mấy khi bản hát đem ra diễn những tích hát nào mà toàn Nữ-ban cả đồng. Vậy bản hội đinh từ 15 tháng giêng tây này trở đi mới lựa lấy 2 hay 3 vở hát rất hay rất vui, sau này có tiếng là tích hát có nhiều điệu chèo cổ mà bỏ về cho hợp hồn bản bè đồng, và mặt về diễn Tập kịch. Nhất là diệp âm nhạc đều sẵn sàng cả rồi và ngày nào cũng diễn những tích hát rất hay hiệt để xứng cho quý khách đến mua vui mà không phải phàn nàn như trước.

Tối thứ sáu 15 Janvier 1926

LƯU-BÌNH DƯƠNG LỄ

(Toàn Nữ-ban ra diễn)

Các vai trò xin cắt những vai dịch đáng như sau này:

Dương-Lễ: Đào Lý,
Hồ-đồng: đào Tuất,
Linh: đào Tuất và đào Nhu,
Lưu-Bình: đào Tam,
Lâu la: đào Thảo, Lung, Thà, Hồ,
Châu-Long: đào Nhĩ,
Linh: đào Bảo và Sơn,
Vợ cả: đào Năm,
Vợ lẽ: đào Kiu,
Quân: đào Sơn và Ngoạn.

Tối thứ bảy 16 Décembre 1926

NGỌC VÔ HÀ

Gồm ghê gái tầng lơ đời,
Phu duyên mà bỏ cái hồi cho ai.
Tích này có vai thầy thuốc bị loạn, tả tình-cảnh rất là ai oán.

3006

Thế nào là hạ giá?

Muốn biết nghĩa câu này xin các ngài nên đến ngay hiệu

NAM-THỊNH

6, Rue des Cantonnais, Hanoi

thì mới rõ:

Ở đây có bán lơ lụa, vóc nhiều cùng các thứ laine, dạ, để may quần áo tây.

3016

CHÈ TÀU SÂM-MÂU

Hễn trà Sâm-mậu nổi tiếng đã lâu. Trước đây các ngài ở xa muốn mua, có khi gửi đi không tiện, tỉ dụ phụ lòng các qui-khách. Bây giờ muốn được nhiều người làm đại-lý, hễ ai muốn làm, xin viết thư cho số 59 phố Hàng-ngang Hanoi.

1. Phàm bán trà bất cứ nhiều ít, mỗi một trăm đồng sẽ để hoa-hồng cho đại-lý 3$.

2. Phàm những tiền phí-tổn gửi trà cùng gửi tiền và thuê phụ dài-dệ, vân vân thì bản-hiệu đều xin chịu.

3. Giá hàng tây theo kỳ tiền dài ngắn đã sẽ định. 3030

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to lắm!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chân phê rằng:

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui ông, có chế rán một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên giá thưởng, trước lục phê thị gởi cho qui được phòng chế-ông để tỏ tình-ái-ý.

Khâm thử.

敕 嘉有 准定
我 雙製 規例
價 當酒 向年
欽 經試 大月
此 示驗 臣初
旨 御用 房七
領 藥頭 作日
零 發賣 丙寅
給 免降 年
局 當級 閏

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiên-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế **MONTÈS**

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài này. 3001

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie

Cachou Lajaunie

là một thứ thuốc làm cho

dễ tiêu,

khỏi ho và khỏi ngứa cổ

Cần cho những người hút thuốc lá. Chỉ có thứ thuốc đó là hay hơn, còn các thứ khác là giả cả.

Giá mỗi hộp là 0$10

Có bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền,

3001 **HANOI**

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố hàng Ghế-gu, số 16 Nam-định

Hiệu Tam tình có thầy thuốc xem mạch, bốc thuốc hay hơn nhiệt, trị bệnh biết hàn ôn tấp bổ công, hoàn tán cao đơn chế huyền cung linh tí, chữa để các bệnh mới lâu đã nguy cấp số sống phục còn chữa cũng được bất sinh khôi tử, người giàu số tấy phải giá, người nghèo càng quá không tiền xin thuốc cũng cho chữa các bệnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, hoạt tinh, kinh tinh thương lưu không đẻ, dân bà kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết hôi, huyết tích, khí hư sinh ra sốt đỏ, hậu sản hoặc kinh thấy xịu liền mắc sinh ra trăm cách cũng không đẻ ba rồi đẻ không nuôi, các chứng đi ỉa bụng đau tức kinh niên, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, nục huyết, ho hư yếu, lị huyết, hậu nuyết, phong thấp cổ chương bất toại tê bại, phù thũng, giá mỗi hộp hay là chai 1 đồng.

Đau mắt có lòng cầu hay sa lòng mi bản hiện chỉ chữa nửa giờ thì khỏi mà mắt không rõ ràng, mỗi mắt 1 đồng. Trẻ con cam kinh đàm suyễn tả lị mỗi chai 5 hào.

Lậu và giang mai bản-hiệu chữa khỏi và giết nọc không tốn tiền lại sinh dục như thường mỗi chai 1 đồng, thụt 5 hào. Cao ba long thục tối mỗi lọng 5 hào. Thuốc bổ sâm nhung song bổ hoàn giá trẻ trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Thuốc cai 3 phiên ngài nào ăn nằng đã lâu uống khỏi không vật và đi làm được, hạng nhất 2 đồng 1 chai, hạng 1 đồng, chai con 5 hào, qui khách ở xa viết thư về kể bệnh bản hiệu gửi thuốc tới ngay gửi sách lĩnh hóa giao ngân, ngài gửi mandat trước, xin đề như sau này: M. TRẦN-BẮC SỬ dit TAM TÌNH-Y-QUÁN à Nam định. 3020

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90 3001

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ, VÀ BỆNH ĐAU ĐỚN BỨT RỨT

Bệnh không ngủ thì thường sinh ra nhiều nỗi buồn rầu, kém dưỡng sức khỏe, đường chi não, deo phiền chịu tủi, mất của mất tiền. Trong các xứ nóng thì thường hay sinh ra bệnh ấy. Khi nào ngủ không được thì hay sinh ra nghĩ vẩn nghĩ vơ, đến sáng thức dậy mệt nhọc lạ lùng, nghĩ không ra việc, làm lụng gì cũng không muốn, thế mà lâu mỗi thì sinh ra bệnh thương gân hay bệnh giò giại.

Ai mà không ngủ được hay kém ngủ, thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này làm cho ngủ được ngon giấc, làm cho bổ sức bổ chí, và không sợ nguy hiểm gì cả.

Thuốc này là do tay một người học-trò cũ ở viện Pasteur ở Ba-lê bào-chế ra.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

3045

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin bổ ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán nói giấy quán báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem công được) để chữa tiền giấy quán khác.

Nếu không gửi tiền theo thì nơi đi nguyên như cũ hoặc phải trả tiền mua báo.

3044 e

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường làm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả là cho nên giữ gìn đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quả bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haiphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định

3020 *Kính-cáo*

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kết hiệu tức thì. Cơn sự đau đớn đã liều tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là: Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, *vân vân...*

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

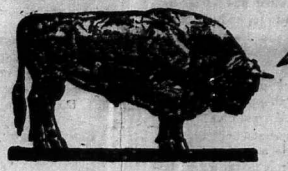
3002

THUỐC

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINÉE

LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh

TRONG

NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,

NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,

HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI

Thân-thể khang-thái

Sức-lực cường-kiện

3045

Độc-quyền đại-biểu: DIETHELM & Cie

46, Avenue Clémenceau, Haiphong

飛利浦電泡

價廉耐用

南洋行

3034

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ! Bài thuốc này đã hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BỒ 1$40**

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là: **Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rát cổ, vân vân...**

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, lại thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ đề cho những người ốm và dân bà ở cữ* . . . . . *Một lítre:* **2$10**

Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* *Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* *Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hạo môn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm.* . . . . . *Một chai:* **1,25**

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay.

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3003

Hễ các ngài thấy trong mình mệt nhọc, xanh sao, yếu đuối, ăn không ngon và hay sốt-rét thì các ngài nên dùng ngay chớ ngần ngại, thứ

Rượu bổ của ông Bác-sĩ J. K. WATSON

Như thế thì các ngài đỡ phải tốn kém và lại chóng khỏi nữa.

Giá bán: 2$25 một chai lít
1,20 chai nửa lít

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3002

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets 3001

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP BA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dạ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt, quyền lợi: 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TỰ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TỰ BẢN NỘP RỒI: » **68.100.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294: » **81.089.020**

Chánh quán tại: Paris (VIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trí-sự công-ty Điện-Việt Thiết lộ.

Tổng chủ nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quán:

TẠI ĐÔNG-PHÁP: Nam-kỳ: SAIGON.
Trung-kỳ: TOURANE.
Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI.
Cao-mên: PNOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD.
TẠI VAN-NAM: MÔNG-TỰ, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI TIÊM-LA: BANGKOK.
TẠI ANH THUỘC-ĐỊA: SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU: DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI: NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO: PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY. 3048

Hiệu viết tắt để gửi điện-tín: INDOCHINE.

Eau "PRIOR"

Nước suối để uống với rượu mạnh, như Cognac, hoặc uống không để giải khát và tiêu-thực.

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine. Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thụy-xá, Saigon, Pnom-Penh. 3007

Certifié l'imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN